

NÉPÚJSÁG

2025. szeptember 19.,
péntek
LXXVII. évfolyam
211. (22077.) sz.
Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 2⁶⁰ lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

Új szemétszolgáltató lesz Maros megyében Zökkenőmentes váltást ígérnek

Fotó: Nagy Tibor

Hamarosan új szolgáltató felel majd a szemét elszállításáért Maros megyében. Bár merültek fel kétségek a szeptember végétől kezdődő átmeneti időszakkal kapcsolatban, a szolgáltatóként felelős szervezet szerint azonban nincs ok aggodalomra.

Szeredai Vivien

Az Európai Unió szabályozásoknak megfelelően megyei szintű vállalatoknak kell felelni a szemétszállítás működtetéséért és felügyeletéért, amelyekben minden önkormányzat egy képviselővel és szavazati joggal rendelkezik. Maros megyében az Ecolect Maros Fejlesztési Társulás bonyolítja le a versenytárgyalásokat, jelöli ki a régiós szemétszállítókat, (Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
idejében megújítani
előfizetését!
Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
féláron,
mint ha
megvásárolná!

Szakmai fórum a civil szervezeteknek

Az év eleji drasztikus ellenőrzések, a sok esetben mondvascsinált okok miatt kirótt tetemes bírságok szinte megbénították a Maros megyei szociális szolgáltatókat, ezért e nehéz helyzet tapasztalatából okulva, együttgondolkodásra, párbeszédre hívja őket a marosvásárhelyi Solidaris Egyesület.

4.

Egykori pedagógusok régi emlékei

1990 szeptemberében a marosvásárhelyi 15-ös Általános Iskola és a Pedagógiai Líceum tanári kara egy kellemes modorú, jellegzetes mosolyú, 49 éves zene-tanárral lett gazdagabb.

5.

Kullancs a gumikacsán

Kiss Csaba, Jászsai Mari-díjas rendező és József Attila-díjas drámaíró legújabb, Júdás hallgat című drámakötetét mutatják be, ezt a Rozetta és az űstökös című dráma felolvasószínházi bemutatója, majd közönségtalálkozó követi.

17.

Szolgáltatásaink:

- > kontaktlencse-felírás és rendelés
- > ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- > mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálót végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- > a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- > kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- > korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk (plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával))
- > szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- > új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- > terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

OPTICA

OPTOFARM

OKTÓBERI AJÁNLAT

+ 2 NAP BÓNUSZ INGYEN

- Ingyenes kivizsgálás és kezelés küldőpappírral!
- Performáns és modern gépek!
- Fiatal és jól képzett személyzet!

Marosvásárhely,
Hadsereg tér 45. szám
Tel: 0772-070-391

INGYEN

FIZIOTERÁPIA

küldőpappírral!

SZEPTEMBER

19

PÉNTEK

Ma VILHELMINA, holnap FRIDERIKA napja

Az év 262. napja, hátravan 103 nap

IDŐJÁRÁS

Részben felhős

Hőmérséklet: max.: 22 °C min.: 9 °C

naptár

Isten éltesse!

FRIDERIKA: a német Friedrich (magyarul Frigyes) férfinév női párja.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR: 2025. szeptember 18.

1 €	5,0695 lej
1 \$	4,3050 lej
100 Ft	1,2820 lej
1 g arany	505,3604 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 10–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

15, 40, 33, 19, 41 + 6	NOROC PLUS: 1 3 7 5 4 7
28, 24, 27, 29, 26, 1	SUPER NOROC: 6 1 6 2 0 8
13, 36, 47, 5, 25, 33	NOROC: 5 6 2 5 4 9 8

MEGYEI HÍREK

Őszi hálaadó istentisztelet Pipén

A Pipe–szásznádasi unitárius egyházközség szeretettel meghív minden érdeklődőt a pipei unitárius templomban szeptember 28-án, vasárnap 14 órától tartandó őszi hálaadási ünnepi istentiszteletre. Ekkor – többek között – azért adnak hálát a jó Istennek, hogy a Szásznádas községhez tartozó kis falu 1325 óta létezik, vagyis 700 éves múlttal rendelkezik.

Református Kollégiumok közös tanévnyitója

Szeptember 20-án, szombaton délelőtt 10 órától kerül sor a marosvásárhelyi Vártemplomban a Királyhágómelléki és Erdélyi Református Kollégiumok közös tanévnyitó ünnepségére. Az ünnepi istentiszteleten ígét hirdet nagytiszteletű Jakab István lelkipásztor, az Erdélyi Református Egyházkerület generális direktora, köszöntőt mond nagytiszteletű dr. Kolumbán Vilmos József, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke. Az eseményen jelen lesznek a Királyhágómelléki és az Erdélyi Református Kollégiumok – összesen 11 intézmény – diákképviselői, igazgatói és iskolalelkészei. A rendezvényt a Bolyai Farkas Elméleti Líceum munkaközössége szervezi, és szeretettel várnak minden érdeklődőt.

Rengeteg Művészeti Napok Szovátán

A hét végén, szeptember 19–21. között zajlik az idei Rengeteg Művészeti Napok rendezvénysorozata a szovátai Sándor János-villában. Szeptember 19-én, pénteken 20 órától Alexander Petrovics Kóktél koncertezik, 21.30-tól Open Mic est lesz. 20-án, szombaton 10 és 18 óra között az alábbi kiállítások látogathatók: Carola szalonja – Szilvássy Carola világa és öröksége vendégkönyve tükrében; Nyeregben – női lovasok és viseletek; A Sándor család öröksége: A Csíki székely krónika serlege. Ugyanekkor kézműves-foglalkozásokon is részt lehet venni. 13 órától a Salzburgból érkező Duo Cellar együttes koncertezik a villában. A színházi élmények 14 órától következnek: ekkor a János vitéz, majd 18 órától a Karády zenés monodráma tekinthető meg. 19:30-tól borkóstoló lesz, 20 órától pedig táncház kerekedik, zenél: Alexander Petrovics Kóktél. 21-én, vasárnap 17 órától a Don Quijote-szindróma című színházi előadás látható, 19 órától pedig Tim Crouch Egy tölgy című darabja. Ez utóbbi előadás erdélyi ősbemutatónak számít. A programokra a belépés ingyenes.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Hétvégi forgalomkorlátozások a főtéren

Forgalomkorlátozások lesznek Marosvásárhelyen a főtéren két esemény megfelelő lebonyolítása érdekében, amelyek ezen a hétvégén életre keltik a közösséget.

Szombaton, szeptember 20-án: 11–13.30 óra között a közlekedés a főtéren és az alábbi utcákban lesz korlátozva: Művész utca, Bartók Béla utca, Tusnád utca, Városháza utca, Enescu utca.

Ez idő alatt a virágautók felvonulása zajlik a Rózsák terén, amely egyedülálló esemény Romániában. Több száz táncos teszi még látványosabbá és hangulatosabbá Marosvásárhely főterét. További információk: <https://fb.me/e/5PVsIoqQw>

Vasárnap, szeptember 21-én: 8–15 óra között ismételten forgalomkorlátozások lesznek a főtéren és a környező utcákban a Critical Mass esemény miatt, amely a fenntartható közlekedést és a kerékpározás iránti szenvedélyt népszerűsíti. További információk: <https://shorturl.at/8vYyZ>

Elnézést kérünk az esetleges kellemetlenségekért, és köszönjük a lakosság megértését. Egyben arra bátorítjuk a közösséget, hogy aktívan vegyen részt a kulturális és sporteseményeken, amelyek szint és közösségi szellemet hoznak városunk életébe. (A polgármesteri hivatal bel- és külkapcsolati osztálya)

RENDEZVÉNYEK

2. Virágvarázs fesztivál

Második alkalommal tér vissza a hét végén Marosvásárhelyre a Virágvarázs fesztivál, amelynek központi témája ezúttal a mesék világa lesz. Szeptember 19–21. között több mint 100 virágtermelő és -kereskedő, valamint kézműves kínál szezonális virágokat és kerti dekorációkat, de lesznek tájépítésszek által létrehozott látványos virágkompozíciók és tematikus minikertek, illetve Romániában egyedülálló virágos parádé is. A fesztivál programját koncertek, népi és modern táncok, valamint interaktív műhelyfoglalkozások színesítik.

Gyűjtemények és gyűjtők – országos konferencia

A Maros Megyei Múzeum néprajzi és népművészeti osztálya szervezésében szeptember 19–20-án országos konferenciára kerül sor Marosvásárhelyen Gyűjtemények és gyűjtők – a kulturális örökség erőforrásai címmel a Rózsák tere 11. szám alatti múzeumi részlegen, a Toldalagi-palotában. A rendezvény célja, hogy a nagyközönség és a szakemberek figyelmét felhívja arra, hogy a közgyűjtemények és a szakmúzeumok mellett a magángyűjtemények szerepe is jelentős a kulturális örökség megőrzésében és továbbadásában. A tudományos előadásokat, könyvbemutatókat és tárlatvezetéseket magába foglaló program átfogó képet ad arról, hogy a néprajzi tárgyaktól és a falusi élet tanúvallomásaitól a nemzetközileg elismert múzeumi gyűjteményekig hogyan válik az egyéni szenvedély a közösség közös erőforrásává.

VII. Sóvidék népviseletben találkozó

Szeptember 20-án, szombaton Kibédén tartják meg a VII. Sóvidék népviseletben találkozózt a magyarországi Nemzetstratégiai Kutatóintézet (NSKI) főszervezésében, partnerségben Kibéd község önkormányzatával. A szervezéssel járó gyakorlati tennivalókat az Élő Székelyföld Egyesület látja el. A

Testképek

A test ábrázolása és a hozzá kapcsolt képzetek a korok során folyamatosan változtak és alakultak. A testkép az ember társas élete és a társadalmi viszonyok hatására vált tudatos elemzés tárgyává.

A lapszám a testkép fogalmának jelentéseit és értelmezéseit járja körül, ahogyan az egyes területeken, például a művészetekben, a társadalmi narratívákban vagy akár a közösségi médiában megjelenik.

KK

KORUNK

FÓRUM • KULTÚRA • TUDOMÁNY

TESTKÉPEK

9

III. FOLYAM 2025. SZEPTEMBER

BENEDIK SZABOLCS
BLOS-ÉNI MELINDA
EGRI PETRA
FARKAS BOGLÁRKA
ANGELA
FERENCZ MELÁNIA
GYÖRGYJAKAB ENIKŐ
HATHÁZI REBEKA
KALMÁR GYÖRGY
KARÁCSONYI LÁSZLÓ
KASSAY RÉKA
KANYÁDI ANDRÁS
KILEYÉNI ANDRÁS
PETER
ROZSA GÁBOR VIKTOR
KUNÁGI ZSÓFIÁR
ANIKÓ
NAGY MÁRTON
SÓS TIMÓTIY
VIRGINÁS ANDREA
VISKY ÁBEL
VITA EMESE

résztevők délelőtt 10 órakor gyülekeznek a kultúrotthon udvarán, ahonnan 10.40 órakor zeneszóval vonulnak a református templomhoz. 11 órakor ökömenikus istentisztelet kezdődik. Az esemény ünnepélyes megnyitóját 12.30 órától tartják a kultúrotthonban, ezután néprajzi és helytörténeti előadások hangzanak el, továbbá megnyílik az Őseink viseletben című kiállítás. 13.15 órától településenként mutatják be a népviseleteket, 15 órától pedig kulturális műsor kezdődik. Az együttlétet közös ebéd, illetve multság zárja a kultúrotthon nagytermében és udvarán.

Örmény motívumok fába vésve, agyagba formálva

Örmény művészeti motívumok címmel nyílik kiállítás Duha László faragó művész és Dobribán Anikó kerámiaművész munkáiból szeptember 21-én, vasárnap 12 órai kezdettel a marosvásárhelyi Bolyai téri unitárius egyházközség Dersi János termében. A megnyitón Kántor Anna Erzsébet örmény népdalokat ad elő. A Marosvásárhelyi Örmény-Magyar Kulturális Egyesület és a Marosvásárhelyi Képzőművészek Egyesülete által szervezett rendezvényre a belépés ingyenes. A kiállítás október 4-ig látogatható 9–13 óra között.

„Ez a mi napunk!” – közösségi ünnep Sáromberkén

Szeptember 21-én, vasárnap közösségi ünnepre várják Sáromberkén a helybélieket, az elszármazottakat és minden érdeklődőt. Az esemény délelőtt 11 órától ünnepi istentisztelettel kezdődik a református templomban, ezt követően könyvbemutató lesz, és festészeti kiállítás is gazdagítja a programot. A színpadon néptáncsoportok, népdalénekesek és könnyűzenei együttesek lépnek fel, hogy minden résztvevő megtalálja a számára kedves műfajt. A legkisebbeket játékos foglalkozások, családbarát programok várják, a közös étkezés pedig a közösség összetartozását is erősíti. „Ez a mi napunk!” – üzenik a szervezők, akik mindenkit szeretettel hívnak Sáromberkére együtt ünnepelni.

NÉPÚJSÁG

MAROS MEGYEI NAPILAP

Kiadja az IMPRESS KFT.

FŐSZERKESZTŐ:

Karácsonyi Zsigmond

FŐSZERKESZTŐHELYETTES:

Vajda György

LAPSZERKESZTŐ:

Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroska. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Putnoky-Benedek Annamária. **TÖRDELÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.

Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro

SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro

Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino. A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000069

ISSN 1220–3475 (print);

ISSN 1584–3238 (online)

A kormánynak két javaslata van a helyi önkormányzatok kiadásainak csökkentésére

A kormánynak két javaslata van a helyi önkormányzatok kiadásainak lefaragására: az egyik a bérköltségek 10 százalékos csökkentésére, a másik az álláskeret „fékezett módú” 40 százalékos csökkentésére vonatkozott – számolt be a sajtónak szerda este Lia Olguța Vasilescu arról a tanácskozásról, amelyen a kormány és az önkormányzatok képviselői a helyi közigazgatás reformjáról szóló törvénytervezetről egyeztettek.

A Megyei Jogú Városok Szövetségének (AMR) elnöke elmondta, hogy a bérköltségek általános 10 százalékos csökkentését a polgármesterek nem tartják jó megoldásnak. Szerintük ez nem igazságos azokkal az önkormányzatokkal szemben, amelyeknek takarékosági megfontolásokból jelenleg is a lakosság-arányos álláskeretnél jóval kevesebb alkalmazottjuk van.

A kormány másik javaslatának lényege, hogy országosan 40 százalékkal

csökkentik az önkormányzatok álláskeretét, de „fékezett módon”: a már betöltött posztoknak legtöbb 20 százaléka szűnne meg. Lia Olguța Vasilescu nem tudta megmondani, hogy ez a változat hány önkormányzati alkalmazott elbocsátásával járna. „Ezt majd még ki fogjuk számolni, de olyan 13 ezer körül” – jelentette ki Craiova szociáldemokrata (PSD) polgármestere.

Hozzátette: az AMR tájékoztatni fogja a Bolojan-kabinet javaslatairól a

polgármestereket, de a törvénytervezetről „végső soron” a koalíció ülésén döntenek, ahol a kormánypártok ismertetik majd az álláspontjukat. Emlékeztetett arra, hogy a PSD-nek van egy önálló javaslata a helyi közigazgatás reformjára. Lia Olguța Vasilescu elmondta azt is, hogy a tanácskozáson Ilie Bolojan miniszterelnök nem volt jelen, így a törvénytervezetet egy későbbi találkozón véglegesítik.

Az egyeztetéseken jelen volt a községi önkormányzati alkalmazottak érdekeit képviselő SCOR közigazgatási szakszervezet elnöke, Dan Cărlan is, aki jónak minősítette a tárgyalásokat. A sajtóval közölte, hogy a szakszervezet felfüggeszti a korábban bejelentett tiltakozó akciókat. *(Agerpres)*

Kokaincsempészeket fogtak el a spanyol és a portugál hatóságok

Legkevesebb négy tonna kokaint foglaltak le, és több mint 60 gyanúsítottat állítottak elő a spanyol és portugál hatóságok két, Dél-Amerikából Európát kábítószerrel ellátó szervezett bűnözői hálózat felszámolása során – közölte az Európai Unió hágai székhelyű rendőrségi együttműködési szervezete, az Europol csütörtökön.

A hágai közlemény szerint a spanyol és portugál hatóságok az egyik megcélzott bűnszervezet hét tagját a nyár folyamán, majd további 19 tagját szeptember 3-án állították elő. A szervezett bűnözői csoport tagjait azzal gyanúsítják, hogy kokaint csempészték a Dominikai Köztársaságból Európába marhabőrök közé rejtve.

Ez a módszer – mint magyarázták – lehetővé tette az elkövetők számára, hogy a tiltott árut elrejtse a kikötőkben alkalmazott szkennerek elől, valamint

megakadályozzák, hogy a keresőkutyák felderítsék a kábítószereket. A kokain megtalálásának egyetlen módja a szállítmány teljes szétszedése volt. A nyomozók úgy vélik, hogy a gyanúsítottak több tucat konténerben küldtek kokaint a Dominikai Köztársaságból Európa különböző pontjaira ezzel az elrejtési módszerrel – tették hozzá.

A művelet során 32 házkutatást tartottak, 2232 kilogramm kokaint foglaltak le, valamint 150 ezer euró készpénzt, elektronikai eszközöket és luxusjárműveket koboztak el.

Az uniós rendőrségi együttműködési szervezet közölte azt is, hogy az érintett országok hatóságai szeptember 10-én újabb csapást mértek a kokainkereskedelemre.

Egy 2024 novemberében kezdett vizsgálat előbb hat gyanúsított előállítását eredményezte, akik egy Spanyolországba tartó halászhajó fedélzetén több mint 1,5 tonna kokaint szállítottak Euró-

pába. A szeptember 10-i összehangolt művelet a megcélzott bűnözői hálózat teljes felszámolásához vezetett.

Az akciónapon végzett 39 házkutatás során 37 embert előállítottak, egy kábítószer előállítására használt laboratóriumot felszámoltak, 600 ezer euró készpénzt lefoglaltak, 200 bankszámlát befagyasztottak, továbbá elkoboztak 26 szárazföldi járművet, 5 hajót, 56 ingatlant és 3 lőfegyvert, köztük egy sörétes puskát és két pisztolyt.

A kolumbiai, kubai, román és spanyol állampolgárságú gyanúsítottak többféle hajó segítségével csempészték kokaint Dél-Amerikából Európába.

Az elkövetőket a drogcsempészet mellett más bűnszervezetekkel való rivalizálás során elkövetett zsarolással, emberrablással és erőszak alkalmazásával is vádolják. A csoport emberrablásért és zsarolásért felelős tagjának házában késeket és hamis fegyvereket is találtak. *(MTI)*

Belgiumban drónokkal ellenőrzik az Északi-tenger térségét

A belga védelmi minisztérium és a parti őrség októberig drónokkal ellenőrzi az Északi-tenger térségét – közölte a belga védelmi tárca, amelynek tájékoztatását a The Brussels Time című, angol nyelvű brüsszeli hírportál ismertette csütörtökön.

A belga védelmi minisztérium és a parti őrség a drónokat az Északi-tenger felett biztonsági és mentési céllal, valamint a halászati szabályok betartásának ellenőrzésére használja – közölték.

A tárca több drónmodellt is bemutatott a tengeri mentési és kutatási koordinációs központban (MRCC). Ezek között elsőként a Camcopter S-100 típusú, pilóta nélküli helikoptert említet-

ték, amelyet mind a belga parti őrség, mind pedig a belga védelmi minisztérium alkalmazni fog a mentési műveletek támogatására.

„Ez a drón segít megtalálni az eltűnteket az Északi-tengeren” – magyarázta Dries Derudder, a belga tengerészeti és partvédelmi szolgálat (MDK) szóvivője.

A belga parti őrség jelenleg többcélú

tengeri műveletekben vesz részt a francia parti őrséggel együttműködve. A Camcopter S-100 drónok különféle feladatokat támogatnak, beleértve a mentési műveleteket, a halászati szabályok betartását és a környezetvédelmi rendelkezéseknek való megfelelés nyomon követését – tette hozzá a szóvivő.

A védelmi minisztérium bemutatta továbbá az X300-as jelzésű légi felderítő drónját, a tengerészeti és partvédelmi szolgálat pedig egy legénység nélküli felszíni drónhajót (USV), melyet nehezen navigálható területeken használnak mélységmérésre és ellenőrzésre. *(MTI)*

Lassú négyes, csujogatók

Ki kell mondani a kimondhatatlant. Fordított világban élünk, beleragadva a mocsárgázás, hazug, szép ígéretek dagonyájába. Morzsaleső, sunyító képpel elfogadjuk, hogy az iskola nem a diákért, hanem az oktatói munkahelyekért van, a vízfejű közigazgatás nem az állampolgárt kell szolgálja, hanem a túlburjándzott adminisztráció kiváltságainak fenntartását, az ügyészek, bírók nem a jogállamiság őrei, hanem az erkölcsstelen nyugdíjak zsebesei. Ezért tüntetnek, bojkottálnak, zsarolnak. És mi, tisztességes adófizető polgárok, kisvállalkozások fizetjük az előző kormányok és törvényhozók felelőtlen pazarlásának, fede-

zetlen döntéseinek adósságát. A látszólag kiútkeresésre szövetkezett négypárti kabinet válságkezelő intézkedéscsomagjai csak a kisembereket érintik. A versenyszférában dolgozókat és a kisnyugdíjasokat. Ez utóbbiakkal pár százaléas alamizsnával próbálják feledtetni a törvény által ugyan szavatolt, de elmaradt(!) 14 százalékos nyugdíjkorrekciót.

Az előző évtizedek legnagyobb osztogatói mindig a szocdemek voltak. Most is próbálják eljátszani a szociálisan érzékeny politikai alakulat szerepét, miközben náluk van a legtöbb és legnagyobb vagyonú úgazdag kiskirály. A férckormányzat szétve-

résével fenyegetőznek, amennyiben egyes élelmiszerek ársapkáját megszüntetnék. Minden épeszű közgazdász értelmetlennek tartja ezt az ársapkát, hisz ettől nem lesznek olcsóbbak a termékek, csak az árrés átcsúsztatásával a nem védett élelmiszerek lettek drágábbak. Végső soron többet fizetünk. A szocdemek műhisztije leplezni szándékszik a kormány népszerűtlen adóprés-politikáját, mellyel az államháztartás bevételeit akarja növelni. Keserű eredménnyel. Az infláció lassan két számjegyű lesz. A legnagyobb, 2,2 pontos növekedést a villany-áram liberalizációja okozta. A héa 1,6 ponttal, míg egyéb illetékek növelése is fél

ponttal járult hozzá. Tehát ezek nélkül 5, 5 százalékos inflációról beszélhetnénk. Tény, hogy a kereskedelem az indokoltnál nagyobb arányban drágított. Rossz hír, hogy jövő tavasszal a földgáz liberalizációja húzhatja fennebb akár egy ponttal is az inflációt. Az alacsony vagy akár közepes jövedelműek számára nagy teher lesz. A bársonyszékkoptatók köszönik szépen, jól vannak. Sem a helyi, sem a központi adminisztráció reformjára vagy akár csak egy kis pazarláslefaragásra senki ne számítson. Mindig a bürokraták győznek. Főleg olyan politikai hangulatban, amikor a kormányzati négyesfogat csődörei össze-vissza rángatják az ország szekerét. Mintha széki négyest járnánk, idétlen csujogatások ritmusára.

ORSZÁG – VILÁG

Roncsautóprogram

A magánszemélyek szeptember 30-tól igényelhetnek állami támogatást új gépkocsi vásárlására a roncsautóprogram keretében – jelentette be csütörtökön a Környezetvédelmi Alapkezelő (AFM). A közlemény szerint 2025. november 25-én 23:59-ig, vagy a rendelkezésre álló keret kimerüléséig lehet pályázni a támogatásra. Az idei roncsautóprogramban 80 millió lejt különítettek el a belső égésű motorral felszerelt új gépkocsik és motorkerékpárok, valamint hibridautók vásárlásának támogatására és 120 millió lejt a plug-in hibrid autók, az elektromos motorok, illetve a 100 százalékban elektromos és a hidrogén üzemanyagcellás autók vásárlásának támogatására. Pályázni az AFM honlapján (www.afm.ro) elérhető alkalmazás segítségével lehet. A roncsautóprogram pályázati útmutatója szerint az elektromos, illetve a hidrogén üzemanyagcellás autók vásárlására nyújtott támogatás összege 18.500 lej. *(Agerpres)*

12,2 százalékkal nőtt az építőipari termelés

Az idei év első hét hónapjában a nyers adatok szerint 12,2 százalékkal, a szezonális és naptárhatásoktól megtisztított adatok szerint 10,7 százalékkal nőtt az építőipari termelés volumene Romániában az előző év azonos időszakához képest – közölte csütörtökön az Országos Statisztikai Intézet (INS). A január és július közötti időszakban a nyers adatok szerint a felújítási munkálatok volumene 55 százalékkal, az új építéseké 9,3 százalékkal nőtt, a karbantartási és javítási munkálatoké viszont 0,3 százalékkal csökkent. Az ingatlanok típusa szerint az ipari létesítményeknél 16,3 százalékos, a lakóépületeknél 9,7 százalékos, a nem lakóépületeknél 6,2 százalékos növekedést jegyeztek. *(Agerpres)*

Embercsempész mozdonyvezetők

Két ukrán mozdonyvezetőt vettek őrizetbe Lengyelországban, akik a gyanú szerint a besorozás elől menekülő fiatal ukrán férfiakat csempészték az Ukrajnából közlekedő nemzetközi vonatok mozdonyában – közölte csütörtökön a lengyel határőrség. A határőrség a rendőrséggel együttműködve számolta fel a „csempészcsoportnát”. A 2024 óta folytatott nyomozás során összegyűjtött bizonyítékok szerint az őrizetbe vett férfiak fejenként 10-10 ezer dollárt kerestek minden határon átcsempésztett személyen – olvasható a délkelet-lengyelországi térségben működő Besszádoki Határőrség-alakulat honlapján. A mozdonyvezetők az Ukrajnából a határhoz közeli, kelet-lengyelországi Przemysl városába közlekedő nemzetközi szerelvényekben csempészték az ukrán állampolgárokat a gyanú szerint. *(MTI)*

Külterületeken is tiltják a dohányzást

Az Antwerpeni Egyetem teljes dohányzási tilalmat vezetett be, amely szeptembertől magában foglalja az egyetem épületei mellett a szabadterei területeket és az egyetemi parkolókat is, az új rendelkezést a VRT belga műsorszolgáltató ismertette internetes oldalán csütörtökön. A belga egyetemen már január 1-jén életbe lépett az az új szabályozás, amellyel megtiltották a dohányzást az intézmény épületeinek bejáratától számított 10 méteres körzetben. Az új tanév kezdetétől érvényes szigorítással pedig az egyetem összes szabadterei területére és az intézmény parkolóira is kiterjesztették a tilalmat. Az egyetem területén mostantól tilos mind a füstképzéssel járó, mind a füstmentes dohányzás – idézte az egyetem friss szabályozását a hírportál. *(MTI)*

Egykori pedagógusok régi emlékei

Az édesapa képe

Kerekes Szilárd
történelemtanár

1990 szeptemberében a marosvásárhelyi 15-ös Általános Iskola és a Pedagógiai Líceum tanári kara egy kellemes modorú, jellegzetes mosolyú, 49 éves zenetanárral lett gazdagabb. S vele együtt a vásárhelyi zenei élet is. Kovács András (1941–2018) addig sem volt ismeretlen a vásárhelyiek előtt, hiszen ő maga is itt élt, többször szerepelt a Kultúrpalotában közönség előtt, az általa énekelt népdalfeldolgozásokat a Vásárhelyi Rádióban és a Román Televízió magyar adásában is hallani lehetett. 1969-től Radnóton tanított, ami idejének jelentős részét lefoglalta. Egyes napokon, főleg a kezdeti időszakban, hajnalban kelt, és a 10 órás esti vonattal érkezett haza. A kultúrmunkát is elvárták tőle, ezért külön diákokból és pedagógusokból álló kórust hozott létre, valamint mandolinzenekart, amelyekkel művelődési házakban is felléptek.

Miután Vásárhelyen kezdett el dolgozni, itt is kórust szervezett, mindkét iskolában. S bár a Pedagógiai Líceumban csak egy évet taníthatott, 1991-ben, elsősorban pedás lányokból, létrehozta a Nagy

István Ifjúsági Vegyes Kart, amely a hazai és külföldi kórustalálkozók mellett rendszeres fellépő lett különböző helyi kulturális rendezvényeken, megemlékezéseken. Rengeteg újságcikk, interjú jelent meg a karnagyról és nagy elismerést kiváltó munkájáról. Ezekben

szakmai életútjának állomásairól sokszor beszélt, de szüleiről nem kérdezték.

Pedig szeretettel, büszkén őrizte emléküket. Az édesapjáról szóló újságcikkeket is megtartotta, Kovács Dezső (1913–1978) ugyanis a 20. század derekán többször felbukkan

Egy számla fejléce

a helyi sajtóban, de még a központi Előrében is, mint tehetséges gépész, akinek nagy szerepe van a terv teljesítésében és túlteljesítésében a vásárhelyi bőrgyárban. Az egyik 1956-os cikk két képet is közöl róla, amint újításait mutatja meg munkatársainak.

Kovács Dezső nem volt mindig élmunkás. Ellenkezőleg, amellett, hogy vízipólósként játszott az MSE-nél, „kizsákmányolóként” kereste kenyerét a „magyar világban”. Nagyjából első fia, András születésének idején sógorával, Kolozsváry Zoltánnal létrehozott egy kis bőrkésztyűgyárat a Maros-híd közelében. De aztán behívták katonának.

hazaérkezett. Rögtön munkába állt, és megpróbálta talpra állítani a bőrkésztyűgyárat. Ebben a kis András is segített neki, a következő módon: egy alkalommal, amikor bőrt csempészték apja oldalkosaras motorke-rek-párjával, őt ráültették a bőr tetejére, így sikerült kijátszani a város határán ellenőrző vámos éberségét.

Nem kellett azonban sokáig küszködni a bőrkésztyűgyár fenn-tartásáért, az állam a gondozásába vette azt is. Kovács Dezső viszont nélkülözhetetlen munkaerő volt, mivel székely ezermesterként anynyira megismerte a gyára gépeinek működését, hogy, mint minden

mást, ezeket is ő javította. Kénytelenek voltak alkalmazni mint karbantartó mű-szerészt.

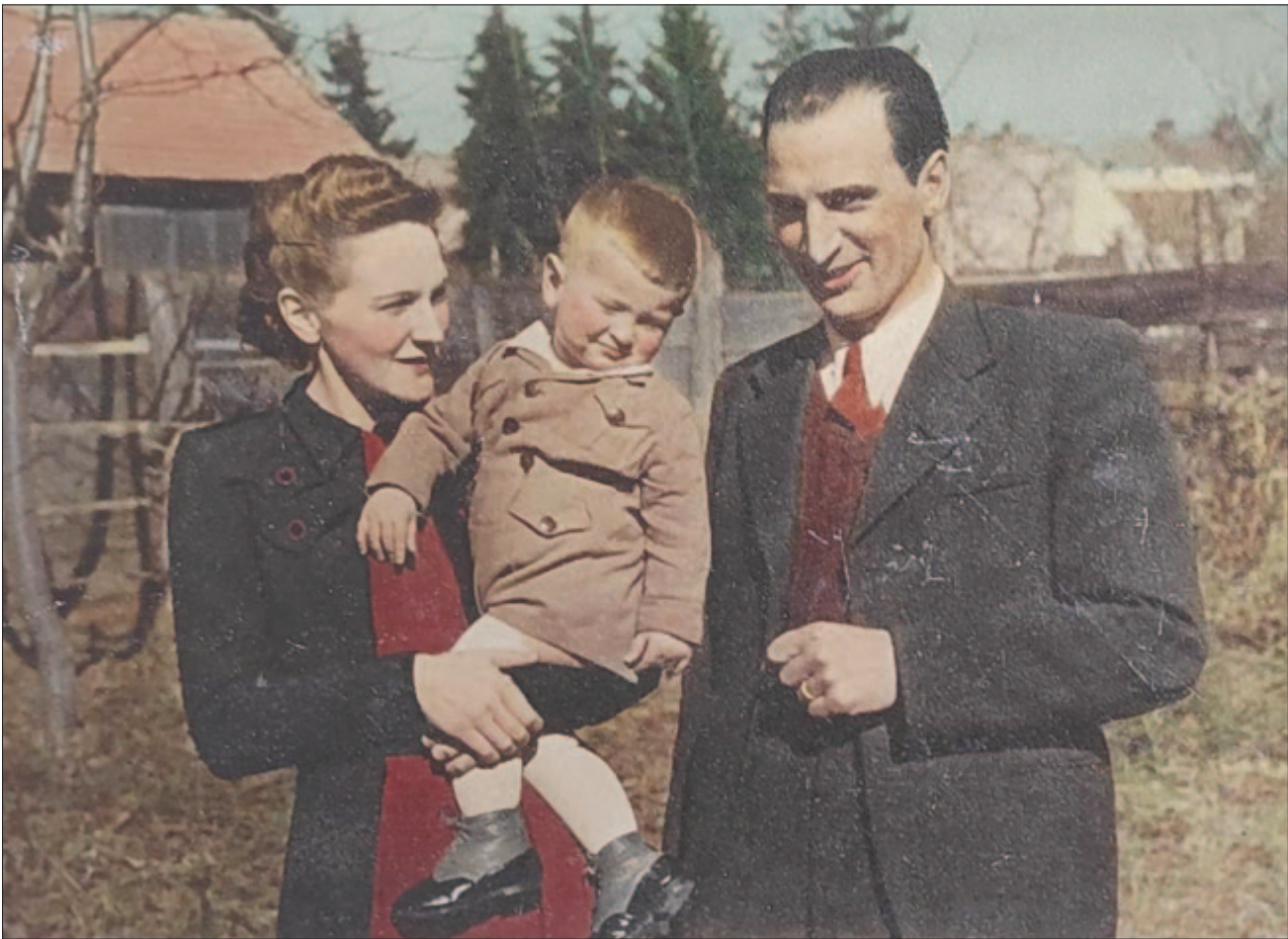
A kis csónakos motor továbbra is jó szolgálatot tett. Olykor az új bőrgyár egykor vasutas igazgatóját vitte halászni, máskor Szentkirályi István gyermekgyógyászt és Koltay Pál urológust. Előkelő halásztársai miatt Kovács Dezsőnek is kijárt a tisztelet Ács bácsi részéről, aki csónakkal szállította a motor utasait a szigetre, és rendszerint professzor úrnak szólította őt, de ezért nem neheztelt a motor tulajdonosa, megszokta.

Mestitz Ernővel is járt halászni, bár neki volt saját motra. Az egykori bútorgyárosról több története is volt Kovács Andrásnak. Egy alkalommal például meglátogatta őket Ernő bácsi, akinek Kovács Dezső komoly arccal mesélte, hogy habár még csak kora tavasz van, a méhei nagyon hordanak, mégpedig a szomszédban zajló építke-

zésről vakolatmé(s)zt. Ernő bácsi csak azután jött rá, hogy rászédtek, miután ezt elújságolta másoknak is, akik viszont derűltséggel fogadták a szenzációs hírt.

Az édesapjával kapcsolatos emlékei közül talán a legszívesebben a karácsonyesteket idézte fel Kovács András, amikor a családfő frissen vasalt fehér ingben bement a letakart üvegajtó mögötti szobába, és kinyitotta az ablakot, hogy az angyal be tudjon jönni. Ez az angyal hozott egyszer Andrásnak édesapja által készített repülőgépmodellt, később pedig öccsének szintén általa faragott hintalovat.

Hát nagyjából ilyen képet hagyott Kovács András édesapjáról unokájára, a kis Gergőre, amikor 71 éves korában bepötyögte számítógépbe életének történetét. A jól megszerkesztett, kellő humorral tált visszatekintés olvasmányos korrajzot ad a huszadik század rendszerváltozásairól, nagy átmeneti korszakairól, mindenképpen megérdemelne egy kiadást.

Kovács (szül. Kolozsváry) Gabriella, Kovács András, Kovács Dezső (az 1940-es évek első felében)

Kereskedői igazolvány

A természet kalendáriuma (DCLXXXVII.)

Kiss Székely Zoltán

*A lombok arcába szökik a vér,
mikor a szél vetkőzteti a fákat.
Mintha restellné a hulló levél,
hogy pőrék lesznek fölötte az ágak.*

*A szégyen pírja mindent elemészt.
Úgy perzseli belülről a vidéket,
mintha lázzal törne utat a vész
a halál dermesztő leheletének.*

*Mitől lesz fenséges a pusztulás
előtti perc, a nagy fegyverletétel?
Még élünk és egy különös varázs
kibékít az emlék ítéletével?*

*Gyönyörű ősz, lemondás, fájdalom.
A magát körbe bolygó világ átka,
hogy átfordul a fényen, árnyakon
újraszületni az új pusztulásra,*

*de meddig? Miért? Hány évezrede
pattan a rügy, bomlik, semmivé szárad?
Hány emberöltő pusztult már bele
abba, hogy célt adjon a folytatásnak?*

*S nincs más cél, mint a pusztta létezés.
Ahogy fölemésztí magát az élet,
úgy ég el lassan, belül az egész
világ. És egyszer kihunynak a fények.*

Perzselt vidék. Gál Éva Emese Váloga-
tott versek kötetéből vettem kölcsön e heti
útravalónak.

Heti sétánkat kezdjük a **béke nemzetközi napjával**. 1981-ben az **ENSZ** Közgyűlésé-
nek nyitónapján határoztak úgy, hogy min-
den év szeptemberének harmadik keddjén
ünneplik. Egy 2001-es határozat értelmében
2002 óta szeptember 21-én tartjuk ezt a
napot. Az ENSZ Közgyűlése arra kérte az or-
szágokat, hogy tekintsék ezt a fegyverszünet
és az erőszakmentesség napjának. Vajh ki
tartja be idén ezt a napot?

A természetvédelemben szeptember 22.
az **orrszarvúak világnapja**. A **Természetvé-**
delmi Világalap (WWF) dél-afrikai szerve-
zete jelölte ki e napot 2010-ben, célja pedig
az, hogy az év egy napján felhívják a nyilvá-
nosság figyelmét az orrszarvúak fennmara-
dását fenyegető veszélyekre. A különféle
vadvédelmi szervezetek és alapítványok
mellett ezen a napon a világ több száz állat-
kertje is igyekszik hallatni a hangját az orr-
szarvúak védelmében. Napjainkban öt
különböző faj képviseli az orrszarvúakat. A
szélesszájú (Ceratotherium simum) és a kes-
kenyszájú orrszarvú (Diceros bicornis) Afri-
kában, az indiai vagy páncélos orrszarvú
(Rhinoceros unicornis), valamint a szumátrai
(Dicerorhinus sumatrensis) és a jávai orrszarvú (Rhinoce-
ros sondaicus) pedig Ázsiában
őshonos. Bár eltérő mértékben, de
mindegyik faj fenyegetettnek szá-
mít, a keskenyszájú, a jávai és a
szumátrai orrszarvúak ezen belül
kritikusan veszélyeztetettek.

Térjünk azonban hazai tájakra.

Szeptember 22-én, 1996-ban
halt meg **László Kálmán** mikoló-
gus. **Szabó Attila** írja róla, hogy
„hivatali tevékenysége csak gátol-
hatta, de nem akadályozhatta meg
abban, hogy a botanikusként induló
édesapa irányításával megkezdett
kutatásokat folytassa”. Az 1930-as
évek végétől részt vett a Brassót
környező hegyvidék növényvilágá-
nak kutatásában. Tudományos ér-
deklődése a mikológia felé irányult,
s nyugdíjasként a nagygombák kut-
tatására fordította minden idejét,

Gyullad már az alkonyat a Maros vizén

létrehozva gazdag és dokumentált mikoló-
giai magángyűjteményét, mely közel 4000
múzeumi értékű darabot tartalmaz. Első írá-
sát az **Encián** közölte 1936-ban. Bel- és kül-
földi szaklapokban megjelent dolgozatai
közül kiemelkedik a **Pázmány Dénessel** kö-
zösén írt **Seltene Pilze aus Rumänien** c. so-
rozat, melynek első részét a karlsruhei
Zeitschrift für Pilzkunde, folytatásait a ko-
lozsvári **Mezőgazdasági Akadémia Notulae**
Botanicae című kiadványa hozta nyilvános-
ságra. Egy másik sorozat a budapesti **Miko-**
lógiai Közleményekben jelent meg: **A**
nagygombák kutatása és újabb adataik
Hargita és Kovászna megyékben (1984,
1988), eszerint a kutatómunkák során az is-
mert nagygombák száma 256-ról 291 fajra
növekedett. Ő jelezte először Romániából az
illatos kocsonyás álpöfeteget, a Fries-féle ró-
kagombát, a szalmasárga gyűrűsgombát, a
fenyővargányát, a citromsárga nedűgombát,
a Maska-féle csiperkét, a márciusi csigagom-
bát. Ismertető írsaival az **Aluta (A brassói**
és sepsiszentgyörgyi piacon árusított gom-
bák), Népi Egység, Új Idő, Előre, Igazság,
A Hét oldalain találkozunk. A **Brassói Szé-**
kely Társaság főtítkáráként közművelődési
szerepet is vállalt (1930–1940). Sajnos a **Pap**
István, Pázmány Dénes és **Veress István**
társszerzőkkel közösen írt gombaismereti
szakkönyve kéziratban maradt. Még élet-
ében, 1995-ben a **Székely Nemzeti Múzeum**
Alapítványnak adományozta mikológiai
munkássága anyagának jelentős hányadát:
gombagyűjteményét, könyvtárának egy ré-
szét, mikológiai jegyzeteit. A sepsiszentgyör-
gyi Gombászegyesület felvette László
Kálmán nevét.

Szeptember 23-án, 1897-ben született
Kozán Imre agrármérnök, mezőgazdasági
szakíró. Jelentős szerepet vállalt az ugar-
rendszer felszámolásában, és komoly érde-

meket szerzett a legelők feljavításában, a le-
gelő-gazdálkodás fellendítésében. Első írása
1921-ben a **Csíki Lapok**ban jelent meg. Ezt
közel 1000 cikk követte ugyanebben a lap-
ban s a **Székely Nép, Csíki Néplap, Gyergyói**
Lapok, Erdélyi Gazda, Magyar Lapok, Fal-
vak Népe, Népi Egység, Erdélyi Barázda,
Szövetkezeti Értesítő, Zöld Mező, Vörös
Zászló, Hargita, Falvak Dolgozó Népe, Ko-
runk hasábjain és naptáraiban. Önéletírása
1978-ban jelent Fekete ugar cím alatt.

Szeptember 23. Nap-éj egyenlőség. Ná-
lunk e nappal kezdődik a csillagászati ősz, a
déli féltekén a csillagászati tavasz. Ettől
kezdve a Nap a Baktérítő felé távolodik az
Egyenlítőtől, sugarai egyre laposabb szöget
zárnak be a földtengellyel. Ezért az északi
féltekén rövidülnek és hűlnek a nappalok,
közelít a tél. A meteorológiai ősz általában
Európában már szeptember elején bekö-
szönt. A régi kelták és a kínaiak viszont már
augusztus elején megülték az ősz kezdőün-
nepét, náluk az őszi napéjegyenlőség napja
az évszak zenitje, annak eszmei közepét fog-
lalta el. A kínai naptárban például az ősz au-
gusztus 7-én kezdődik, és november 6-ig
tart, s az őszpont az évszakot majdnem pon-
tosan kétszer másfél holdhónapra, 46, illetve
44 napra osztja. A kínai és japán őszt a kri-
zantémünnepek aranyozzák be. Ez a virág a
japánok és kínaiak „őszi rózsája” volt. E
gondolatot Európa is átvette, így lett a kri-
zantém őszzimbólum.

Szeptember 24-ével a Szűz havát a Mér-
leg hava követi a sorban. A hónap ura, a
Mérleg jegy már régen nem fedi a hason-
nevű csillagképet, mindazonáltal ez utóbbi
ma is az őszi nap-éj egyenlőséget követő hó-
napot szolgálja jelképeivel. A szóban forgó
csillagkép (latin Libra) halovány, jelentékte-
len négyszög, viszonylag későn, a Kr. e.
utolsó századokban lett önálló csillagzat-

Őszirózsák – őszzimbólumok a kertben

ként az Állatöv része. A görögök korábban a
Skorpió csápjainak nevezték.

A Mérleg képe – kétkarú eszközről lévén
szó, amellyel serpenyőit egyensúlyba hozva
mérnek – az őszi nap-éj egyenlőséget, a vi-
lágosság és a sötétség egyensúlyát jelképezi.
Előszeretettel ábrázolták a szomszédos Szűz
kezében a kozmikus rend, igazságszolgálda-
tás szimbólumaként, de tarthatta férfialak is:
Mokhosz például, a súlyok mondabeli felta-
lálója vagy Héphaisztosz (Vulcanus), akit a
Mérleg készítőjének hittek, és olümposzi
védnökének tettek meg. A rómaiak a naptár-
újító **Julius Caesar** alakjával társították, a
hízelgő **Vergilius** viszont a rendteremtő **Au-**
gustus égi képmásának tette meg a Mérleg
tartóját, a császár ugyanis épp szeptember
23-án született.

*Szeptember van, napról napra fogy a fény,
Gyullad már az alkonyat a tó vizén.
Kék tükrére kétnapos eső után
Kettős ívet épített a szívárvány,
Vetül a tó halkabb hullámaiba
Az a fenti narancsbarna, zöld-lila.
Sötétedő út kanyarog idefenn,
Teraszolt szőlők rakott köveken.
Ez az út, a kőfalak, a lenti hab –
Frascatiban sem lehetne latinabb.
De a kihűlt lávatáj, a láng, a méz
Távolabbi, régibb tájakat idéz,
A hajdani, csonka tűzhányó hegyek,
Ez az édesség, mely tűzből született,
A korán kelő hold és a piros ég
Valamely görög szigetre illenék.
Nem csodálnám, ha a forduló után
Szembe jönne fehér lepelben egy lány
Amforával a fején. – És már kilép,
De nem fehér peplonban: napszíta kék
Térdig érő karton, rózsaszín kötő,
Nem amforát, csak vizes vödört vivő
Keskeny ajkának szemérmes mosolya –
Rómáért, Hellásért sem adnám oda.
Jó, hogy nem Hellászban éltem, jó, hogy
most
Itt látom szemét, az enyhén mongolost.*

A szeptember 24-én, 1910-ben született
Vas István Szeptember verse már a hazai
szüretéről szól.

*A mélyúton jöhetett: a lősz-agyag
Kecses, kerek lábikráján ott ragadt.
A szőlőkben férfiak és asszonyok,
Útra kelnek teli kádak, puttonyok,
Levetik a tőkék érett terhüket,
Szeptember van, megkezdődött a szüret.*

Szeptember 25-én, 1894-ben született
Selmecbányán **Fallner Jenő** bányamérnök,
szakíró, múzeumalapító. Oklevelét a selmec-
bányai bányászati és erdészeti főiskolán sze-
rezte. Ő irányította azokat a földtani
kutatásokat, amelyek révén a Trianon
utáni csonkamagyarországi szénbányák
kitermelhetővé váltak. 1957-ben élete fő
művének eredményeképpen nyílt meg
Sopronban a **Központi Bányászati Mú-**
zeum. A bányamérnöki kar Miskolcra
költözése után az általa nemzetközi je-
lentőségűvé fejlesztett múzeum igazga-
tója. Tanulmányaiban, amelyek száma a
háromszázat meghaladja, elsősorban a
magyar bányászat múltjával foglalko-
zott.

Horváth István még 1976 őszén írt
háromsorosával, a **Szeptemberrel** búcsú-
zom egy hétre tőled, kedves Olvasóm:

*Hallom a lombok hallgatását.
Súlyukat, melyről nem is tudtak,
sajogják most a levelek.*

Maradok kiváló tisztelettel.
Kelt 2025-ben, az őszi nap-éj egyen-
lőség előtt három nappal

Épített örökségünk

Az erdélyi oktatás egyik legfényesebb bástyája

A Bethlen Gábor Kollégium épületegyüttese Nagyenyed szívében egy sarokparcellán áll, a Vártemplom bejáratával szemben. Az L alaprajzú főépület két szárnya a parcella utcai, keleti és déli szélein emelkedik. Az együtteshez egy dendrológiai park is tartozik, mely a telek nyugati oldalán emelkedő dombon terül el, a dombtetőn áll Bethlen Gábor emlékműve. Az együttes műemlékileg legértékesebb épületei a főépület, a laboratóriumok – a régi elemi iskola –, a mai elemi iskola, a tornacsarnok és a Bagolyvár. A kollégium archív ábrázolásokon is megörökített legkorábbi épülete az a négyszögű, belső udvaros épület, amely az 1720–1740-es években készült angol adományból, és 1849-ben pusztult el.

Nagy-Bodó Tibor

Bethlen Gábor célja

1622 májusában a kolozsvári országgyűlés elfogadta az Academicum Collegium seu Gymnasium Illustre alapítását.

A kezdeményező Bethlen Gábor fejedelem célja az volt, hogy a költéséges külföldi egyetemek helyett az országban neveljen értelmiségieket.

Bethlen a Gyulafehérváron létesített intézményt egyetemmé kívánta fejleszteni, de végül csak a teológiai fakultás szerveződött meg.

A fejedelem a kollégium használatába adta saját nagy értékű könyvtárát. 1629-ben, kevés halála előtt jelentős birtokadománnyal biztosította a kollégium számára az anyagi alapot, amelynek segítségével az elkövetkezendő három és fél évszázadon át lehetővé tette az akadémia működését.

A fejedelem Németországból szerződtet tanárokat, akik főiskolai szintre emelik az intézményt

Kollégiumi típusú intézmény volt, ami azt jelenti, hogy a főiskola mellett közép- és alsófokú tagozata is volt. Tekintélyének megerősítése végett a fejedelem Németországból is hívott neves tanárokat.

Martin Opitz és Philipp Ludwig Piscator ugyan csak rövid ideig maradt, de Johann Heinrich Bisterfeld és Johann Heinrich Alstedt haláláig itt tanított, valóban főiskolai szintre emelve az intézményt.

A tatárok Gyulafehérvárt 1658-ban elpusztították, áldozatul esett az akadémia épülete is. I. Apafi Mihály fejedelem 1662-ben Nagyenyedre helyezte át az iskolát.

Apafi a helyreállított gyulafehérvári épületben adott helyet 1672-ben az elűzött Sárospataki Református Kollégiumnak. Az uralkodó 1716-ban a császári katonaság számára elvette az épületet, melyet kaszányává alakítottak.

Az iskola Marosvásárhelyre költözött.

1653-tól a kollégium egykori diákja, a később híressé vált Apáczai Csere János rövid ideig tanított is az intézményben.

A nagyenyedi zsinat elfogadja, hogy a kollégium véglegesen Nagyenyeden működjön

1662 októberében, Bethlen János kancellár javaslatára I. Apafi Mihály erdélyi fejedelem rendeletet adott ki a gyulafehérvári akadémia-nak Nagyenyedre való áthelyezésére.

Az áthelyezést először csak ideiglenesnek szánták, de 1682-ben a nagyenyedi zsinat elfogadta, hogy a kollégium véglegesen Nagyenyeden működjön.

Az intézmény kilencosztályos elemi tagozatból és a felsőbb képzést lehetővé tevő hat osztályú gimnáziumból állott.

Aki a gimnáziumban tanult, és aláírta törvényeit, deák lett. A deákok két csoportból álltak: a bentlakó deákok voltak a tógátusok – akik magas süveget és violaszínű, hosszú tógát viseltek –, a kintlakó deákok voltak a publikusok – ők polgári ruhát viseltek.

Tiege ezredes elpusztítja Enyedet és a Kollégiumot

A Keresztes Géza műépítész, műemlékvédelmi szakmérnök által a rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkból tudtuk meg, hogy a kollégium fejlődését az 1704-ben bekövetkezendő események szakították meg. Az év virágvasárnapján Rabutin tábornok parancsára Tiege ezredes elpusztította Enyedet, s vele együtt a kollégiumot is.

A polgárság nagy része – beleértve a diákokat is – az Őrhegyre és a környékbeli erdőkbe menekült.

A kollégium diákjai és a városbeli férfiak megtámadták a rablás után visszavonuló osztrák seregeket. A harcban elesett diákok emlékére a nagyenyedi Kápolnadombon állítottak emlékművet.

Az angol pénz

1707-ben a kurucokat üldöző labancok újból feldúlták a várost és a kollégiumot.

A kollégium rektora, Pápai Páriz Ferenc és gróf Teleki Sándor gondnok az angol királytól kértek segítséget. I. György brit király engedélyezte a gyűjtést a kollégium megsegítésére; az így kapott összeget később az angol pénz néven emlegették.

1712-ben a fejedelmi tanács megszüntével a kollégium vezetését a Református Egyházi Főtanács vette át. 1720–1743 között az angol pénzből felépült az ókollégium.

1775-ben a megnövekedett létszámú diákok elhelyezésére az intézmény új épülettel gazdagodott – a mai fiúbentlakással.

A 18. század végén és a 19. század elején híres tanárok jöttek a kollégiumba tanítani, köztük Zágoni Bodola János, Benkő Ferenc, Herepei Ádám, Hegedűs Sámuel, Köteles Sámuel és Szász Károly. Herepei Ádám támogatásával létrejött a kollégium diákjai által szervezett Nagyenyedi Magyar Társaság és a Theatralis Társaság.

1836-ban megépült a jelenlegi épület déli szárnya.

A Kolozsváron beindított tanítóképzőt Nagyenyedre helyezik át

Az 1848–1849-es szabadságharc során 1849. január 8-án éjszaka elpusztították a kollégium nagy részét.

Elpusztult az értékes könyvtár és a tanszerek nagy része is.

1850 tavaszán Vajna Antal és Incze Dániel a romok között megkezdtek a tanítást, negyven elemi és nyolc gimnáziumi tanulóval.

1858-ban Nagyenyedre helyezték át a Kolozsváron beindított tanítóképzőt. Első választott igazgatója Gáspár János lett.

Az 1867–68-as tanévben a kollégium diákjainak létszáma 1120 volt.

1883–1885-ben megépítették az intézmény keleti szárnyát.

A millenniumi ünnepély alkalmával a kormány 30 ezer forint államsegélyt biztosított az iskola bebútorozására és a tornacsarnok építésére.

1920-tól kezdve az állam a kollégium birtokainak nagy részét kényszerbérbe vette át.

1950-től a tanítóképző hét éven át nem működött, 1957-től óvónőképzővel kiegészülve újraindult.

1963-ban betiltják a Bethlen Gábor Líceum elnevezést

Az 1922-ben megszervezett 300. évforduló ünnepségei már más viszonyok között zajlottak.

Ugyanabban az évben a földreform során a román állam kisajátította a kollégium birtokainak oroszlánrészét, és ezzel megszűnt a tanintézményt gazdaságilag fenntartó jövedelemforrás. A működési költségek felemésztették a megmaradt aprócska birtokokat is, hiszen a kollégium mint református püspökség alá tartozó intézmény nem kapott állami támogatást.

A kommunizmus beköszöntével, 1948-ban két kormányrendelettel a maradék ingatlanokat is államosították, beleértve a székhely épületeit is, a kollégiumot feloszlatták, és magyar nyelvű pedagógiai líceumot hoztak létre a helyén, amely átvette a tanári kart.

A Bethlen Gábor Líceum elnevezést 1963-ban betiltották, és 1975-ben a hajdan három fakul-

tással működő akadémiát ipari líceummá alacsonyították le.

Az 1989-es fordulat után a tanintézmény elméleti líceummá alakul át, 1993-ban újra felveszi a Bethlen Gábor Kollégium nevet, ma nemzeti kollégiumként működik.

Erdély egyik legfontosabb – és leggazdagabb – felsőoktatási intézménye

A kollégium mai épületegyüttesét az állami támogatásból épített keleti szárny 1883–1885 közötti megépülésével nyerte el, tervezője a kolozsvári Szalay Ferenc építész volt.

A keleti szárny megépítésével a kollégium Nagyenyed második legnagyobb épülete lett a Vártemplom után.

Weisz Attila az Adatbankban közzétett összeállításában világít rá arra, hogy az elegáns, eklektikus stílusú főhomlokzat a közép- és sarokpavilonjaival a korszak nagyvárosi palotáira emlékeztet, melyek bankoknak, közigazgatási vagy oktatási intézményeknek székhelyeként épültek.

A szárny építésének idején a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium még Erdély egyik legfontosabb – és leggazdagabb – felsőoktatási intézménye volt, és vezetősége az új épülettel reprezentálni is próbálta ezt.

Több reprezentatív helyiséget historizáló díszítőfestés borított

A keleti szárny is kétemeletes, egyenes és félköríves záródású ablakai elegáns vakolatkerettel rendelkeznek. Az emeletek felől a belső udvarra árkádsor nézett, később az árkádokat beüvegezték.

Demján László műemlékvédő építész kiegészítése

„Sirassátok scholát benne károtoakat, tudósok ily ékesgető tagotokat! Nem nézi idegen szűkült sorsotokat, nem olcsítja mint ez, könyvbéli árukat...”

Nagyenyed leégett fájdalmát, elpusztult iskoláját siratta fenti soraival egykoron Pápai Páriz Ferenc. Az az „erdélyi Hippokratész”, az orvostudományok doktora, nyelvész, szótárszerkesztő, egyháztörténész, humanista tudós, aki a fejedelem és a kurátorok határozatával 1680. január 8-án átvehette az ősi iskola irányítását.

Az önálló erdélyi egyetemalapítás gondolata megfogant már János Zsigmond terveiben is, amelyet végül az 1571. évi január 6–14-i marosvásárhelyi országgyűlés szentesített.

Egy központban összpontosított akadémiai képzés mégsem valósulhatott meg egészen Bethlen Gábor uralkodásáig. Látna a császáriak által ideiglenesen megszüntetett heidelbergi egyetem utáni úrt, azonnal megalapította a Collegium Academicumot, az európai református szellemiségű felsőoktatási intézményt, amelyet később az 1662-ben Székelykocsárdon, a katonai táborban keltezett rendeletében Apafi Mihály a fejedelmi fővárosából Nagyenyedre való ideiglenes áthelyezésével módosította.

Ezzel együtt az udvari és erdélyi adminisztráció hivatalos képzését terjesztette ki a Maros-parti városkára, amelyet végül az 1682-es református zsinat is jóváhagyott. Innen datálható Erdélyben a „kollégium” szó, amely a felsőfokú iskolai testületől jutott a mai értelmezésében elfogadott középiskolai tanulmányok intézményéig. Korábban – sikertelenül ugyan – próbálkoztak Kolozsvárra vagy Szászsebesre történő képzés kitelepítésére, talán mégis ez a választás volt a legsikeresebb.

Minden nagyon pompásan és az eredeti elgondolásoknak megfelelően működött ezek után, az uralkodói udvar számos birtokadományai, a nemesi családok tárgyi vagyoni kiegészítései és gyűjteményes könyvtáraik áttételása mind az iskola gazdasági megerősödéséhez vezettek. Szellemi és pedagógiai értelemben is nagy ugrás volt a

Az ablakok és az ajtók még őrzik az eredeti asztalosmunkát és vasalatokat, a főbejáratot gazdag fémrács ékesíti, 1885-ös évszámmal, fölötté a kollégium címere látható.

A keleti szárny építésével egy időben korszerűsítették a déli szárny külső homlokzatát is.

Több reprezentatív helyiséget historizáló díszítőfestés borított, ezek mára legépebben az első emeleten, a Természettajzi Múzeum termeiben és a mai könyvtár melletti, hajdani rajzkabinetben maradtak fenn.

Egy archív fotón jól látható a díszterem hasonló dekorációja is.

A múzeum tárlóinak jelentős hányada 19. századi eredetű

Szintén Weisz Attila közléséből tudjuk meg, hogy a díszterem korabeli bútorzata majdnem teljes egészében megőrződött, de más elrendezésben.

Igen szép darabok a faberakásos pulpitus, a két monumentális, gazdagon díszített öntöttvas kályha és az öntöttvas oszlopok által alátámasztott karzat.

A múzeum tárlóinak jelentős hányada is 19. századi eredetű. A kívülről támpillérek által tagolt tornacsarnok a Bagolyvártól nyugatra helyezkedik el, és 1896-ban épült, neogótikus stílusban. Az együttes északi végében, már a parkban épült 1906-ban a szecessziós díszítést is alkalmazó kollégiumi kórház, majd a tornacsarnok mellett Kós Károly tervei alapján, 1936-ban a viszonylag egyszerű tömegformálású, hangulatos megjelenésű régi elemi iskola, amely a mai laboratóriumok szárnya.

** A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkért és a segítségért külön köszönet Keresztes Géza műépítész, műemlékvédő szakmérnöknek, dr. Kálmán Attila tanártörténésznek.*

külföldön végzett és hazahívott professzorok mellett külön hirességek felzárkóztatása, alkalmazása. Rövid időn belül kiérdemelte tanítási módszereivel, kiemelt kutatásai- val és gyűjteményes anyagainak bővítésével, könyvtárával és későbbi önálló nyomdájával az Erdély legikonikusabb alsó-felsőszintű tanintézményének járó hírnevet.

Csodálatos szimbiózis alakult ki a város és a kollégium között. Ugyan némi szembenállással indult az első fejlődés, mégis a város fűrészmalmokat, tégl- és cserépműhelyeket építtetett a kölcsönös szellemi és gazdasági fejlődés biztosítására, az iskola további bővítésére, fejlesztésére. Mint érdekesség: II. Rákóczi György kezdeményezésére a helyi polgárok nemesi rangra emeltetvén, további békés segítőmunkában fogadhatták el az akadémiai szintű vi- rágzó iskolai életet. Felajánlásként és adományként kezel- ték egy-egy kiemelt szintű pedellus, osztálytanító és diák étkeztetését, havi penzumának, kenyér, bor és sör fejadag- juknak, valamint a búzadézmának város általi átvállalását. Megalkották a nemzetközi szintű „pályázati”, külföldi ösz- töndíjas egyetemi tanulmányi rendszert, azaz stipendium- ban részesült diákok brandenburgi, odera-frankfurti vagy oxfordi egyetemeken folytatandó képzését.

Mára a Magyar Örökség Díjával kitüntetett híres, 403 éves erdélyi kollégiumról beszélhetünk. A volt iskolát 2008–2016 között helyi, egyházi uniós pályázati pénzből és leg- főképp Magyarország kormányának támogatásából felújíthatták.

Az eszme beérett, a Bethlen fejből kipattant terv, hogy a Nyugat-Európához mércézett szellemi lemaradást csök- kentsék, túlnőtt a fejedelmen. Iskolalelkészekkel bővült programok és lelki foglalkoztatások mellett önképzőkörök- kel, cserkészmozgalommal és más cselekedeteikkel köze- lebb kerülnek Bethlen Gábor szelleméhez.

A mostani szellemi csomag, erkölcsi normák szerinti ne- velésben részesülők büszkéik lehetnek múltjukra, iskola- alapítóikra, korábbi növendéktársaikra és mai életükre. Keresztény neveltetésükre visszatekint és felnéz az egész szűrkülő Európa.

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Vajda Gyöngyi

1170.

Egy arab közmondást idézünk a rejtvény főszóiraiban.		1	szalad	maguk busz kliens	... kok (úszónő)	ereki	vázunk anyaga
		A					Á
		közlekedési pálya		kábító szer			
2	A	békés ... (színesznő) kézbesítő				intó tartalma! tartalmat eltávolító	
... meg van (elkészült)			szintén ne morzejel		verő	olasz névelő	
vizet ad				ilyen az ogam írás jártasság		egyen! a nátrium vegyjele!	
türk nép				megbízhatatlan az egyik igeidő			
állami illeték			most készült becézett edmond		kopasz üres tál!		
olasz író (dario)			tápláló trója			spanyol autójel	
fekete i. baglya						vendéglői lap	
		bajos kaland tova				vendéglői lap kihajít	
ébred			tiltó szó görög autójel		czuczor g. álneve		
kis mértékben francia arany				a nilus német neve arra a helyre		egyed! horizont	
		spanyol arany betűvetés			cítál tűzben púsztul		
vaspálya			azonban, ellenben gyom		összehajtható japán legyező foghús		
sodrás			bonyodalom lesetlen!				fél tízi
ünnepe, ünnepi ruha				ego (latin) egye!		puskát használ fülbevaló!	
L. N. J.	Ö						

A SAMUEL JOHNSON című pályázat nyertesei: JAKAB EMŐKE, Kibéd VIDÁMI ENIKŐ, Marosvásárhely, 1848. út

A pályázati rejtvény megfejtése: HA MINDENKIT DICSÉRSZ, SENKIT SEM DICSÉRSZ.

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések a szeptember 12-i számból:

Ikkrek: Kitelepítés Skandi: Azonos hatásokat azonos okoknak tulajdoníts.

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely, Győzelem tér 18. szám, www.bookyard.ro

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY

LA BRUYÈRE		1	2	3	4	5	É	6	7	8	É
9							10	10			
11	12	13	14	15			16		17		18
19						20			21		22
23					24			25			Z
26				27			28				29
N		30	31		32	33				34	
35	36		37		38		39			40	
41		42			43	44			45		
46				47			48	49			50
V			Y				51				N

VÍZSZINTES:

1. Jean de la Bruyère állítását idézzük a fősorokban. 9. Szita. 10. Amely időpontig. 11. Elővigyázatos. 16. jelzés kézzel. 18. Európa-kupa (röv.). 19. evőeszköz. 20. Török tiszt (rég). 21. A bor növénye. 23. Kismértékben. 24. Női név (szept. 23.). 25. Beszél. 26. Mély női énekhang. 27. Szellemi alkotó. 28. Gátba ütközik. 29. Kávét! 30. Román levegő. 32. Behajtott kéz. 34. Német névelő. 35. Juttat. 37. Sort! 39. ... King Cole (énekes). 40. ... és társai (Petőfi verse). 41. Szélütés. 43. Rosszá tesz. 45. Ide-oda lógot. 46. ... Sumac (perui énekesnő). 47. Kis kincsek tartója. 48. Éjjel látjuk. 50. A mélybe. 51. Sportoló együttes.

FÜGGŐLEGES:

1. Művészet (latin). 2. Ásványi fűszer. 3. Becézett Zsigmond. 4. Szicíliai vulkán. 5. A -get párja. 6. Észak-erdélyi város. 7. Párosan nyomó! 8. Téli sportot úz. 11. Az idézet befejezése. 12. Tetteit elismeri. 13. Női név (júl. 26.). 14. Széles. 15. A kutya háza. 17. Az egyik égtáj. 20. Állati fekhely. 22. Gyilkol. 24. Dublin lakója. 25. Szoknyás és dudás nép. 27. Tömegesen pusztít. 28. Gabona betakarítása. 29. Étel ajánl. 31. Női név (jan. 29.). 33. Angol női név. 34. Hajít. 36. Beszéd, üres fecsegés. 38. Királyi ülőhely. 40. Haver, félig rokon. 42. Egyesület, szervezet egyede. 44. Indíték. 45. Eltulajdonít. 47. Állóvíz. 49. Szolmizációs hang.

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket október 2-ig a Népszavak címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva Borbély Szilárd magyar író egyik regényének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beírtunk.

VÍZSZINTES:

1. Versenyben az első sor – Csinos, elegáns. 7. Ellenérték – Asszonynévképző. 8. Férfi, argóban – Lámpaernyő. 9. Molibdén és kálium vegyjele – Kissé égett! 11. Portugál, zambiai és kubai gépkocsijelzés – Páratlanul lesül! 12. Számszerű tény – Ezüstfehér fém. 14. Hazafele! – Magatok. 15. Szándék – Viharkabát. 18. Elájul – Orosz férfinév. 19. Emberszabású állat – Lim-lom. 22. Olt partok! – Rangjelző szó. 23. Csodás történet – Színültig. 25. Mértékegység, hüvely – Haza. 27. Ébred – Vonat fut rajta. 28. Becézett Ilona – Kíván. 30. Patás állat – Skálahang. 31. Ütemesen kattog – Szesz.

FÜGGŐLEGES:

1. Úrhölgy – Dal. 2. Hágcsó – Hivatali hely. 3. Copf közepe! – Abból fakad! 4. Központi égítet – Másik oldalon. 5. Négy lábú bútor – Állam. 6. Árverés, aukció – Égéstermék. 10. Magyarországi borvidék – Gyertyabél. 13. Örlőüzem – Dolgozik a mozdony. 16. Szörnyű, ijesztő – Konyhakerti növény. 17. Templom – Európai ország. 20. Korallzátony – Hawaii köszönet. 21. Karbolsav – Válaszol. 24. Adósságot megad – Erjesztett takarmány. 26. Rés, népiesen – Norvég, olasz és kambodzsai autójelzés. 29. Ásványi fűszer – Kettőzve, egyik nagyszülő.

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

Kullancs a gumikacsán

Beszélgetés Kiss Csaba rendezővel, drámaíróval

Szeptember 21-én, a magyar dráma napján Rozetta és az üstökös címmel hármas eseménysorozat veszi kezdetét a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Kistermében a Tompa Miklós Társulat és a Mentor Könyvek kiadó szervezésében. Este 7 órától *Kiss Csaba, Jászai Mari-díjas rendező és József Attila-díjas drámaíró legújabb, Júdás hallgat című drámakötetét mutatják be, ezt a Rozetta és az üstökös című dráma felolvasószínházi bemutatója, majd közönségtalálkozó követi.*

Kaáli Nagy Botond

– *Tájainkon Téged elsősorban rendezőként ismernek. Mikor kezdtlé drámát írni?*

– Elég régi foglalatosságom, az első darabomat ‘97-98 tájékán írtam, az Esti próbát, amelyből a román tévé filmet is készített. Csak akkor írok, amikor kedvem van hozzá: ha egy téma megragad, akkor megírom. Ezért viszonylag kevés darabom van, de annak örvendek, hogy lefordították románra is őket, és román színházak is bemutatták. A Rozettának is van francia és német fordítása, lesz valamilyen utóélete.

– *Az írás számodra önkifejezési eszköz, esetleg közlési kényszer?*

– Mindig úgy gondoltam, hogy a színházművészet, az egy. Mindegy, hogy az ember rendez, darabot ír vagy játszik. Én például nagyon szívesen játszanék, de nincs tehetségem hozzá, így elkezdtem írni. Úgy érzem, hogy a shakespeare-i vagy a moliére-i ideál a tökéletes, amikor az ember egyaránt írja, rendezi, játssza a színházat.

– *És ezzel elértünk ehhez a kötet-hez.*

– Ez a harmadik kötetem, három dráma olvasható benne, nagyon különböző tematikákkal. A kötet címadó darabja a Júdás hallgat. Ez a besúgásról szól. Azért írtam meg ezt a Lányaimnak alcímet viselő drámát, mert kikíváncozott belőlem egy olyan, általános érvényű törté-

net, ami a következő generációk számára érzékelteti, hogy nekünk annak idején mit jelentett Romániában a szekuritáté, Magyarországon a III/III, a németeknél a Stazi. Azt a pillanatot firtatom, amikor a besúgás a környezet számára kiderül. Ezért is Júdás hallgat a címe: két besúgós történet közé ékelődik a Jézus elveszejtésének éjszakája, amikor Júdás hallgat, majd feladja és öngyilkos lesz. Azért a Lányaimnak az alcíme, mert nagyon szeretném, ha az a generáció, a mostani 18-19 évesek is megértenék, hogy miben nőttünk fel. És ez sikerült, a kisebbik lányomra nagy hatással volt a darab.

A második dráma a Rozetta és üstökös, ebből lesz a felolvasószínházi előadás is, a harmadik pedig egy korábbi darabom, a Veszedelem viszonyok színpadra adaptálása. A levélregényt szimultán történetként állítja a színre, tehát egyszerre három síkon megy a történet, és mind a hármát látja a néző, aki eldönti, hogy számára éppen ki van jelen a színpadon. A levélregényben ugyanez zajlik: én írok neked egy harmadikról, aki ezzel jelenlévővé válik, noha fizikailag nincs jelen.

– Mesélj egy picit a Rozettáról. *Hogyan találkozott az űrkutatási téma a színházzal?*

– Úgy vélem, hogy izgalmas, ám tudományos darab. Nagyon kíváncsi vagyok a vásárhelyi fogadtatásra, mert itt eléggé kisszerű valóságban élünk. És én ebben a környezetben hallottam ezelőtt 10 évvel, hogy az Európai Űrkutatási Hivatal 22 évnyi munkával megépített egy űrszondát, amelyet elküldött a világegyetem másik felébe. A Rozettának nevezett szonda 10 évig repült, hogy leszálljon egy üstökösre, amely olyan iszonyatos sebességgel halad, hogy innen Párizsig 11 másodperc alatt érne el. Ráadásul mindössze 5 kilométer átmérőjű. A szonda mégis leszállt, ám a landolásnál az a probléma történt, hogy a szinte nem létező gravitációs tér miatt nem tudott megkapaszkodni, hanem háromszor elpattant. Egy pattanás egy

órán keresztül tartott. És a harmadiknál olyan helyre érkezett, ahol a napelemeit nem tudta feltölteni. Emiatt a kutatócsapatnak 52 óra állt a rendelkezésére az elemek lemerüléséig. Dolgozol valamin 22 évet, és utána van 52 órád. Úgy érzem, hogy ez a történet az emberi élet szimbóluma. Van egy komoly szakmád, hobbid, egy egész életen keresztül azt űzöd, építed, majd eljön az idő, amikor el kell engedned. Nem a történet tudományos részét akartam a színpadon vizionlátni, hanem az emberi távlatokat. A felolvasószínház pedig azért izgalmas, mert ilyenkor a színészek két-három próbával megérzik a darabnak a sziluettjét. Szabadon és felszabadultan játszanak, hiszen még nincs rendezői utasítás, a néző pedig ezt érzékeli. Sejtelmes, mint amikor egy akt van egy lepel mögött. A vásárhelyi felolvasáson körülbelül a darabnak a felét fogjuk felolvasni. Nagyon kíváncsi vagyok, hogy a nézők mit szólnak hozzá – az előadást követő beszélgetésen majd kiderül, hogy mindez mennyire jött át, mennyire él, mennyire volt érthető.

– *Milyen érzés a saját darabodat rendezni? Szabadabbra hagyod, vagy jobban megfogod a szerzőt? Ugyanaz a szerző és a rendező?*

– Tudom, hogy nyomdafestéket nem tűrően nagyképűnek hangzik, de én szeretem a saját szövegeimet, és jól tudok velük dolgozni. Szívesen rendezem a saját darabjaimat, de azt is nagyon szeretem, amikor mások hozzájuk nyúlnak. Soha semmilyen féltékenység nem volt bennem, és a Rozetta esetében különösen szeretném, ha valaki más vinné először színre. Azért adom szívesen bárkinek, mert az egy szövegnek nem árt – akkor sem, ha valaki kihúzza a felét, és átteszi egyik szerepkört a másik szerepkörbe, majd a feje tetejére állítja. Én is amit Shakespeare-rel elkövettem az

Kiss Csaba

Fotó: Éder Vera

életem során... de attól még Shakespeare maradt.

– *Hogyan kell elképzelni a Rozetta színházi történetét? Nincs főgőzöm, hiszen ez egy teljesen új téma a magyar drámairodalomban.*

– A színdarab azt a 10 évet fogja át, amíg a fellövés pillanatától a szonda megérkezik. Az üstökös hivatalos neve 67P/Csurjumov-Gerasimenko. Két ukrán csillagász fedezte fel, amikor egy rosszul előhívott felvételt ki akartak dobni a kukába, de miután alaposabban megnézték, kiderült, hogy a képen lévő paca egy üstökös. Hét kutató életének egy részét kísérik végig, férfiak és nők, férjek és feleségek örömeit és tragédiáit. Minderre visszautal az élet szimbolikáját erősítő azon mozzanat, amikor energiatakarékossági okokból az úton lévő Rozettát három évre kikapcsolták, és semmi jelet nem adhatott közben. Szárguldott valahol az űrben, és várták, hogy több százmillió kilométernyi távolságból egyszer csak visszakapcsoljon. Ez gyönyörű motívum, olyan, mint amikor valaki visszatér az életbe egy súlyosabb egy műtét után. Több ilyen jellegű analógia is található az előadásban.

– *Hogyan tekintesz a társulattal való munkára? Marosvásárhelyi vagy, dolgoztál is a Tompa Miklós Társulattal.*

– Mindössze három próbánk lesz, de úgy választottam ki a játszó színészeket, hogy élettapasztalataik

megfeleljenek a szerepköröknek. Szerintem izgalmas és játékos munka lesz, mert nincs akkora felelősség, nem úgy működik, mint egy színházi előadás, hogy jaj, mi lesz, ha megbukunk? Hiszen ez felolvasás. Színészileg játszanak is, Maruscák Dávid videódizájner pedig készített egy háttérvetítést, ami az űrkörnyezetet hozzáadja. Lesz látvány, játékoság, humor, életszerűség, de nyilván a példánnyal a kézben, három próbával másként nem lehet. Azokkal, akik játszanak, már többször dolgoztam Vásárhelyen, számítunk egymásra, és a közönség is szereti őket. Úgy érzem, hogy ez a darab

most hazaérkezik.

– *Igen, és megismerteted a helyi színházi közösséggel.*

– Abszolút. Szerintem a nézők számára is izgalmas, hogy most derül ki először egy darabról, hogy működik-e vagy sem. Szeretnék, ha az előadást követő beszélgetésen a nézők hozzászólnának, elmondanák a véleményüket, hiszen ez egy tudományos téma, nem lehet szélhámoskodni, ezt-azt írni. Jól fogott, hogy fizikus vagyok, mert értettem, hogy mit írok. Mélytengeri kutatásról nem mertem volna drámát írni... Budapesten egyszer már felolvastuk, arra az előadásra eljött az akadémia fizikai kutatóintézetének több kutatója: azok is, akik a Rozettatervben benne voltak, dolgoztak rajta. Az egyikük a leszállás pillanatánál is jelen volt.

– *És milyen volt a fogadtatása?*

– Nagyon lelkesek voltak, kaptam tőlük egy miniatűr üstökösma-kettet. Az is érdekes ebben az üstökösben, hogy olyan a formája, mint egy gumikacsának. Gondoljunk csak bele: 145 ezer kilométer/órával szárguld a világegyetemben egy gumikacsa, és arra az emberiség leszáll.

– *Mint egy kullancs...*

– Pontosan. Komolyság, romantika, nagyon nagy távlatok. Szó esett arról, hogy kisszerű korban élünk – de az mindig benne lesz a világ történelmében, hogy egyszer leszálltunk egy üstökösre.

XV. Örmény Kultúra Napjai Marosvásárhelyen

10 éves az erdélyi örmény újság

15. alkalommal szervezi meg az Örmény Kultúra Napjai című rendezvényt a Marosvásárhelyi Örmény–Magyar Kulturális Egyesület. A program minden korosztálynak lehetőséget nyújt arra, hogy megismerje a Marosvásárhelyen élő örmény származásuk életét, hagyományait, történelmét, vallási életét és az örmény konyha különleges ízvilágát. A programot az Élő örökség című erdélyi magyarörmény hírnap megjelenésének 10. évfordulója ihlette, és az újság rovatai alapján lett összeállítva.

Szeptember 26., péntek

A program délután 17 órakor kezdődik az Ifjúsági rovat: Csiky Emil szabadulószo-ba címmel a Kultúrpalota pincéjében. A résztvevők megismerhetik a híres vásárhelyi kereskedő és mecénás életét. A programra előzetes bejelentkezés szükséges Miclea Andrea Szidóniánál (0746-495-811) vagy Bíró Melindánál (0755-900-441).

18 órakor kezdődik a Fotótár: Marosvásárhelyi örmény épületek című digitális fotókiállítás megnyitója a Studium Hub kávézó-jában, ez egyben az Örmény Kultúra Napjai nyitórendezvénye is. A digitális fotókiállításon 70 marosvásárhelyi örmény emléket lehet megtekinteni, a képek Lázár Buki marosvásárhelyi fotós munkái. A kiállítás a rendezvényt követően két hétig még látogatható lesz a Studium Hub kávézójában.

A megnyitót követően 18.30 órakor kerül

sor az Örmény receptek: örmény vacsora kaulakuzasi dallamokkal című gasztrokulturális eseményre. A svédasztalos állófogadáson, amelyre előzetes bejelentkezés szükséges, örmény ételeket kóstolhatnak meg a résztvevők, miközben Ferencz János, Sántha Éva, a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia művészei és Kántor Anna Erzsébet, az egyesület tagja örmény dallamokat adnak elő.

Szeptember 27., szombat, a Deus Providebit Tanulmányi Ház Szent Mihály terme

Délelőtt 10 órakor kezdődik az Irodalmi rovat, melynek keretén belül bemutatásra kerül Anka Éva Erdőn, mezőn jártam... című novelláskötete. Anka Éva, a mű szerzője a perui emigrációba kényszerült báró Perényi-Lukács család tagja. A kötet először 1944-ben

jelent meg, ennek újra kiadott változata az egyesület gondozásában kerül most az érdeklődők elé. A könyvet Sikó Olga-Anna, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum magyar szakos tanára és Forró-Bathó Eszter-Anna, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem magyar nyelv és irodalom szakos hallgatója mutatja be.

A Személyiségek: „Gáspár Loránd 100 éve című program keretében Székely Emese, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum magyar szakos tanára és Haller Béla, a Castellum Alapítvány elnöke kerekasztal-beszélgetés keretében ismertetik a marosvásárhelyi örmény felmenőkkel is rendelkező író életét és munkásságát.

Ezt követően egy újabb Irodalmi rovat következik. Narine Abgarjan Élni tovább című novelláskötete alapján tart előadást Forró-Bathó Eszter-Anna. Bemutatójának címe – Háború és szerelem: Kapaszkodók a kortárs örmény irodalom megértéséhez – magában hordozza azokat az olvasási lehetőségeket, amelyekkel a napjainkban közkedvelt örmény irodalomhoz nyúlhat az olvasó.

A 15. Örmény Kultúra Napjai helytörténeti szenzációja a Történelem rovat – Közzé nem tett dokumentumok című előadás. Barabás Kisanna egyházi levéltáros a Czako szanatórium történetét ismerteti, miután megtekinthető lesz a szanatórium mindedig ismeretlen vendégkönyve olyan történelmi

személyiségek bejegyzéseivel, mint gr. Majláth Gusztáv Károly római katolikus püspök, Iuliu Hossu görög katolikus bíboros, Makkai Sándor református püspök, Boross György unitárius püspök, Tamási Áron, Kosztolányi Dezső, Habsburg–Lotharingiai József Ferenc főherceg.

A rendezvényen közreműködik a gyergyóremetei Chgnavor örmény táncegyüttes Kabdebó Vidor Gergely irányításával.

Délután 5 órai kezdettel a Vallási rovat: Liturgia örmény katolikus rítusban című program keretében örmény liturgiát mutat be dr. Gál Hunor erzsébetvárosi örmény katolikus lelkész a vásárhelyi örmény kórus és a gyergyószentmiklósi Vörösköpynegegesek közreműködésével.

A liturgiát követően 18 órakor kerül sor a Megemlékezések: Gáspár Lóránd emlékművének megkoszorúzása című eseményre az író egykori házána, a Köteles Sámuel utcában.

Szeptember 28., vasárnap

Déli 12 órakor kezdődik az Épített örökségünk rovat: Örmények – intézmények és személyiségek című városi séta, amelyet a Bolyaiak szobrától indulva dr. Kálmán Attila és dr. Puskás Attila vezet a marosvásárhelyi örmény jellegű emlékhelyekhez.

A 15. Örmény Kultúra Napjait a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal támogatja.

Szoboszlai gólpasszt adott, Chivu az Ajax ellen nyert először edzőként a Bajnokok Ligájában

A Szoboszlai Dominikot és Kerkez Milost foglalkoztató Liverpool FC, a címvédő Paris Saint-Germain és az elmúlt évadban döntős Internazionale is győzelemmel rajtolt a labdarúgó Bajnokok Ligája alapszakaszában.

Az angoloknál Szoboszlai végig játszott, és ezúttal a középpályán szerepelt, míg Kerkez a 86. percben állt be az Atlético Madrid ellen.

A találkozón hat perc elteltével már két góllal vezettek a hazaiak, előbb Mohamed Szalah szabadrúgása változtatott irányt Andrew Robertsonon úgy, hogy utána a labda védhetetlenül pattant a kapuba, majd az egyiptomi támadó maga is betalált.

Az Atlético az első felvonás ráadásában szépített, majd Marcos Llorente második góljával a meccs hajrájában egyenlített is, de az utolsó szó a házigazdáé volt: a hosszabbítás második percében Szoboszlai szögletét Virgil van Dijk fejelte a vendégek kapujába, az Atléticót edző Diego Si-meone pedig nem sokkal később előbb a szurkolókkal keveredett nézeteltérésbe, majd reklamálásért piros lapot kapott.

A címvédő PSG Marquinhos találatával már a harmadik percben előnyben volt odahaza az Atalanta ellen, és a grúz Kvarachelia góljával még úgy is sikerült megdupláznia a különbséget, hogy Barcola kihagyott egy büntetőt. A második játékrészben a párizsiak két újabb találattal tették magabiztossá sikerüket.

A legutóbbi kiírásban döntős Internazionaléból a francia Marcus Thuram öt percen belül kétszer is betalált az Ajax amszterdami stadionjában, és bár a két gól között eltelt a szünet is, az olaszok így is simán nyertek. Cristian Chivu ezzel megszerezte első győzelmét edzőként, és sikere azért különösen emlékezetes, mert éppen Amszterdamban, egykori klubja

Fotó: a Liverpool FC közösségi oldala

ellen érte el, ahol játékosként elkezdte nemzetközi pályafutását, ráadásul az Ajaxtól később éppen az Internazionaléhoz igazolt.

A játéknap rangadóját Münchenben játszották, ahol a házigazda Bayern Chalobah öngóljával, illetve Harry Kane büntetőjével 2-0-ra vezetett a klubvilágbajnok Chelsea ellen, és bár Cole Palmer néhány perccel később szépített, Kane újabb találatára már nem volt válaszuk a londoniaknak.

A nyolcfordulós alapszakaszból a tabella első nyolc helyezettje rögtön a nyolcaddöntőbe kerül, a 9-24. helyezett csapatok keresztbe játszanak egymással a 16 közé jutásért, az utolsó 12 együttes pedig kiesik.

A döntőt Budapesten, a Puskás Arénában rendezik május 30-án.

Eredményjelző

Bajnokok Ligája, alapszakasz, 1. forduló: Paris Saint-Germain (francia) – Atalanta (olasz) 4-0, Bayern München (német) – Chelsea (angol) 3-1, Liverpool FC (angol) – Atlético Madrid (spanyol) 3-2, AFC Ajax (holland) – Internazionale (olasz) 0-2, Olimpiakosz (görög) – Páfosz FC (ciprusi) 0-0, Slavia Prága (cseh) – Bodö/Glimt (norvég) 2-2.

Tegnap, lapzártá után játszották: Club Brugge (belga) – AS Monaco FC, FC Koppenhága (dán) – Bayer Leverkusen (német), Manchester City (angol) – SSC Napoli (olasz), Eintracht Frankfurt (német) – Galatasaray (török), Sporting CP (portugál) – Kairat Almati (kazah), Newcastle United (angol) – FC Barcelona (spanyol).

Futballbajnoki mérkőzések a televízióban

Szeptember 19., péntek:

* 20.30 óra: Botosáni FC – Bukaresti FCSB (Superliga, 10. forduló)
* 21.00 óra: Ferencvárosi TC – Diósgyőri VTK (NB I, 7. forduló)

Szeptember 20., szombat:

* 17.00 óra: Nyíregyháza Spartacus FC – Paksi FC (NB I, 7. forduló)
* 18.45 óra: Campionii FC Argeş Piteşti – Kolozsvári FCU (Superliga, 10. forduló)
* 19.00 óra: Kolorcity Kazincbarcika SC – Újpest FC (NB I, 7. forduló)
* 21.00 óra: Galaci Suporter Club Otetul – CSU Craiova (Superliga, 10. forduló)
* 21.15 óra: Puskás Akadémia FC – ETO FC Győr (NB I, 7. forduló)
21.20 óra: SK Slovan Pozsony – FC DAC 1904 (nikeLIGA – szlovák bajnokság)

A Superligás mérkőzéseket a DigiSport és a Prima Sport, az NB I-es találkozókat az M4 Sport, a DAC meccsét az M4 Sport+ televízió közvetíti.

Szeptember 21., vasárnap:

* 16.00 óra: Unirea 04 Slobozia – Petrolul 52 Ploieşti (Superliga, 10. forduló)
* 18.15 óra: Kolozsvári CFR 1907 – Aradi UTA (Superliga, 10. forduló)
* 18.45 óra: Kisvárdá Master Good – Debreceni VSC (NB I, 7. forduló)
* 21.00 óra: MTK Budapest – Zalaegerszegi TE FC (NB I, 7. forduló)
* 21.00 óra: Bukaresti Rapid 1923 – Nagyszebeni Hermannstadt (Superliga, 10. forduló)

Szeptember 22., hétfő:

* 18.00 óra: FK Csíkszereda – Bukaresti Metaloglobus (Superliga, 10. forduló)
* 21.00 óra: Bukaresti Dinamo 1948 – Konstancai FCV Farul (Superliga, 10. forduló)

Elismerően szólt az amerikai elnök konfliktusrendezési törekvéseiről a brit uralkodó

III. Károly király szerdán állami látogatáson látta vendégül Donald Trumpot és feleségét, Melania Trumpot a London nyugati határában emelkedő windsori kastélyban.

Az elnöki házaspár tiszteletére adott esti fényűző banketten elmondott beszédében az uralkodó úgy fogalmazott: Nagy-Britanniát és az Egyesült Államokat minden idők legszorosabb védelmi, biztonsági és hírszerzési kapcsolatrendszere köti össze, a két ország két világ-háborúban harcolt vállalva a zsarnokság ellen.

A király szerint ma, amikor „Európát ismét zsarnokság fenyegeti”, Nagy-Britannia és az Egyesült Államok újból együtt áll ki az agresszió elrettentéséért és a béke megteremtéséért.

Az uralkodó elismerően szólt arról, hogy Trump személyes elkötelezettséget tanúsít a világ legmakacsabb konfliktusainak megoldása iránt.

III. Károly hangsúlyozta a természeti környezet megvédésének fontosságát is. Az amerikai Függetlenségi Nyilatkozat jövőre esedékes 250. évfordulójára utalva úgy fogalmazott, hogy a világot meg kell őrizni a következő 250 év nemzedékei és az utánuk következő generációk számára is.

Felidézte, hogy Donald Trump hivatali elődei hozták létre a világ első nemzeti parkjait. Hangsúlyosan szólt a brit uralkodó a kétoldalú kereskedelem fontosságáról is. III. Károly király kijelentette: a jelenlegi Trump-kormányzat első kereskedelmi megállapodásának Nagy-Britannia volt a kedvezményezettje, és „nem fér hozzá kétség, hogy még ennél is tovább lehet menni ennek az új partnerségi viszonyrendszernek a kialakításával”.

Ez szokatlanul egyenes politikai utalás volt a brit uralkodó részéről a londoni kormány egyik fő törekvéseire, amelynek célja az Egyesült Államok által érvénybe léptetett vámintézkedések további enyhítése.

Keir Starmer brit miniszterelnök májusban jelentette be, hogy jelentős vám-engedményekről született kétoldalú megállapodás az Egyesült Államok és Nagy-Britannia között.

Az egyezmény alapján az amerikai piacra exportált brit acél és alumínium vámmmentessé válik, és évente százezer nagy-britanniai gyártású gépkocsit 10 százalékos vámmal lehet az Egyesült Államokba exportálni a Washington által eredetileg kirótt 27,5 százalék helyett.

Trump és Starmer csütörtökön kétoldalú találkozót tart, és a munkáspárti brit miniszterelnök többször hangoztatta azt a reményét, hogy sikerül további kereskedelmi engedményekre rábeszélni az amerikai elnököt.

A szerda esti windsori banketten elhangzott válaszbeszédében Donald Trump erre nem tért ki, de hangsúlyozta, hogy a két országot olyan szoros kapcsolatrendszer fűzi össze, amelynek leírására még a gyakran hangoztatott „különleges” jelző sem elégséges.

Kiemelte ezzel összefüggésben, hogy ő az első amerikai elnök, aki másodszor járhat állami látogatáson – vagyis hivatalosan a brit uralkodó vendégeként – Nagy-Britanniában.

Trump dicsérte saját kormányának eddigi teljesítményét. „Egy éve még nagyon beteg országunk volt, ma már azonban, úgy hiszem, a miénk a legvonzóbb ország az egész világon” – fogalmazott az amerikai elnök.

A szerda esti windsori díszvacsorára 160 vendég volt hivatalos, köztük az amerikai technológiai ágazat legnagyobb vállalatainak vezérigazgatói. Jelen volt mások mellett Tim Cook, az Apple vezetője, Sam Altman, az OpenAI első embere és Satya Nadella, a Microsoft elnök-vezérigazgatója.

A Microsoft az elnöki látogatással egy időben 30 milliárd dollár értékű nagy-britanniai beruházási programot jelentett be. (MTI)

Mesterségesintelligencia-oktatás Pekingben

Az őszi félév kezdetével Peking több mint 1400 általános- és középiskolájában vezetik be a mesterséges intelligencia (MI) oktatását – jelentette a CCTV kínai állami televízió csütörtökön.

Az új tanterv célja a diákok MI-műveltségének fejlesztése, melynek során az iskolák évente legalább nyolc órában oktatják majd a mesterséges intelligencia alapjait, alkalmazási lehetőségeit és felelős használatát. Emellett a tananyag gyakorlati projekteken keresztül ösztönzi majd a kreativitást és a problémamegoldó készségek fejlődését – áll a jelentésben.

Az oktatásért felelős pekingi hatóságok közlése szerint az MI-oktatásnak nemcsak ismeretátadásról kell szólnia, hanem élményalapú tanulási helyzeteken keresztül kell lehetőséget adnia a diákoknak a technológia felfedezésére és alkalmazására – mondták.

A jelentés szerint több iskola saját fejlesztésű, többszintű oktatási modellt alkalmaz, míg más intézmények vállalati együttműködésekkel bővítik az oktatást,

például a kínai főváros gazdaság-technológiai övezetében helyi technológiai cégekkel dolgozik együtt, lehetővé téve a tanulók számára, hogy közvetlenül megismerkedhessenek különféle technológiákkal.

A kínai államtanács augusztusban fogadta el az úgynevezett MI+ programot, amely integrálja az oktatást a technológiával, ezáltal támogatja az ember-MI együttműködésen alapuló oktatási modellek fejlesztését és a kompetencialapú nevelés előtérbe helyezését.

A kínai oktatási minisztérium májusban irányelveket adott ki a mesterséges intelligencia iskolai alkalmazásáról, amelyek célja a technológia túlhasználatának megelőzése.

A dokumentum tiltja a többi között az MI által generált tartalmak házi feladatként vagy vizsgamunkaként történő benyújtását.

Kínai szakértők szerint azonban az MI-oktatás jelenleg kísérleti szakaszban van, és további országos szintű tervezésre van szükség a hatékony, kiegyensúlyozott tantervek kidolgozásához. (MTI)

A Marosvásárhelyi Transilvania Repülőtér

versenyvizsgát hirdet
egy **GÁZ- és VÍZVEZETÉK-SZERELŐI** állás
– COR-kód 712609 – betöltésére.

Jelentkezési határidő:
október 10., 14.30 óra.

A versenyvizsga időpontja:
október 16., 10 óra.

*Bővebb tájékoztatás
a www.transylvaniaairport.ro honlapon
vagy a 0265-328-888-as telefonszámon.*

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

MEGEMLÉKEZÉS

Szomorúan, fájó szívvel emlékezünk szeptember 22-én a szeretett, drága jó feleségre, édesanyára, nagymamára és anyósra,

LÖRINCZI IDÁRA
halálának 4. évfordulóján. Jóságát, szeretetét szívünkben őrizzük.
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Emlékét őrzi férje, két lánya és azok családja. (26568-I)

Fájdalommal emlékezünk szüleinkre,
SZÓCS GYULÁRA

halálának 30. és
SZÓCS ANNÁRA szül. **SZÁNTÓ**
halálának 10. évfordulóján.
„Múlnak gyorsan az évek, de szívünkbe zárjuk a szép emléketeket.”
Szeretteik. (26600)

ELHALÁLOZÁS

„Elment tőlünk, mint a lenyugvó nap,
de szívünkben él, és örökké itt marad.”
(Reményik Sándor)

Szívünk mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy a drága jó édesapa, nagytata, dédtata, rokon, barát, szomszéd és jó ismerős,
KOVÁCS LÁSZLÓ
életének 99. évében 2025. szeptember 5-én csendesen elhunyt.
Drága halottunkat 2025. szeptember 22-én, hétfőn 13 órakor kísérik utolsó útjára a marosvásárhelyi református temető ravatalozójából a helyi temetőbe.
A virrasztás 2025. szeptember 21-én 18 órakor lesz a Vili Temetkezési Központ (Kápolna utca) ravatalozójában.
Pihenése legyen csendes, emléke áldott!
A gyászoló család. (26598-I)

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagypapa, dédnagypapa, após, testvér, jó barát, rokon és szomszéd,

TÓTH JÁNOS
az IRA volt alkalmazottja
életének 77. évében, szeptember 17-én hirtelen elhunyt.
Drága halottunk temetése szeptember 20-án, szombaton 13 órakor lesz a koronkai ravatalozóból, református szertartás szerint, és a székelyboósi sírkertben helyezzük örök nyugalomra.
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
A gyászoló család. (26602-I)

Fájó szívvel tudatjuk, hogy
DUKÁT MIKLÓS
életének 84. évében elhunyt.
Temetése szeptember 23-án, kedden 15 órakor lesz a református temetőben.
Isten nyugtassa békében!
Húga, Kati és Dani. (26601-I)

RÉSZVÉTNYLIVÁNÍTÁS

Őszinte részvétünket fejezzük ki Szász Éva szomszédunknak szeretett
ÉDESANYJA
eltávozása okozta fájdalmában.
A Bodor Péter sor 24. szám alatti tömbház lakói. (sz.-I)

Mélyen együttérzünk, és őszinte részvétünket fejezzük ki ezekben a szomorú és fájdalmas percekben, amikor kolléganőnk, Orbán Mónika szeretett
TESTVÉRÉTŐL
búcsúzik. Őszinte részvétünk a gyászoló családnak.
A Gedeon Richter Románia Rt. munkaközössége. (sz.-I)

Részvétünk a gyászoló családnak
PÉTER PÁL
barátunk elhunytá alkalmából. Isten nyugtassa békében!
A ratosnyai (Valkaluca) barátok. (26601-I)

SZOLGÁLTATÁS – ÜZLETI AJÁNLAT

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. TERASZBEÉPÍTÉS üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (68389-I)

DR. INCZE SÁNDOR BELGYÓGYÁSZ FŐORVOS betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatti rendelőben. Előjegyzés a 0265/265-112-es telefonszámon. (26263-I)

MAGÁNCÉG felsőfokú végzettségű OPTIKAI TECHNIKUST keres stabil, hosszú távú munkalehetőségre, érdeklődni a következő telefonszámon lehet 8 és 16 óra között: 0771-260-685. (sz.-I)

MAROSVÁSÁRHELYRE, szellemi és testi FOGYATÉKKAL ÉLŐ FIATALEMBER MELLÉ keresünk ÁPOLÓT napi átlag 7 órára, hétfőtől péntekig. Ápolói képesítéssel rendelkezők előnyben. Amit ajánlunk: az átlagosnál magasabb jövedelem, munkakönyv és egyéb juttatások. Tel. 0722-347-240. (68820)

SÍRKERETEZÉSI munkákat,
sírjavítást vállalunk
30 év tapasztalattal,
garanciával,
mozaikból,
gránitból, kedvezmény akár
15%-ig. Tel. 0744-616-250, 0744-249-414. (26268)

ÁCSMUNKÁT, tetőfedést, felújításokat, bel- és kültéri munkát, vakolást, meszelést, szigetelést, kisebb munkákat, festést, filagória készítését vállaljuk. Tel. 0756-849-695, Mihály. (26484)

RENDELÉSRE BÚTORT készítünk. Tel. 0748-691-858. (68310)

KÜLSŐ redőnyöket, szúnyoghálót készítünk. Tel. 0744-121-714. (26450)

VÁLLALUNK háztetőmosást, festést, járda-, térkőtakarítást, -festést. Tel. 0774-574-527. (26257)

SZAKEMBER vállal: tetőkészítést, kisebb javításokat saját anyagból is, bádogosmunkát, vakolást, meszelést, kerítéskészítést (vasból is hegesztünk), szigetelést, törmelékelhordást, kertek takarítását. 18% kedvezmény nyugdíjasoknak. Tel. 0734-016-805, 0769-638-152, István. (26555)

VÁLLALUNK fűnyírást, fakivágást, bokornyírást. Tel. 0770-621-920. (26258)

RÉGI BÚTORT, törmeléket elhordunk, külső-belső munkát vállalunk. Tel. 0758-950-619. (26582)

A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok
tartalmáért a hirdetésfeladó
vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓK: eperfahordóban tárolt szilva-, alma- és törkölypálinka, valamint minőségi vörösbor. Eladó hat darab eperfahordó, 2 darab pékségbe való 300 literes inox dagasztóteknő, antik bútorok, polgári és parasztbútorok, eszközök, kerti dísznek való boroshordók, 10 darab katonai benzinkanna és sok minden apróság. Tel. 0740-808-298. (26584-I)

ELADÓ cabernet szőlő udvarról, 50 db. Danielle Steele könyv. Tel. 0265/222-829, 0744-622-072. (26569-I)

LAKÁS

KIADÓ kétszoba-összkomfortos, külön bejáratú lakrész félig bútorozva, hozzá tartozó kerttel, kisállattartásra alkalmas udvarral és épületekkel a Negoilui utca 15. szám alatt (a volt Nagyhegyszőlőben), a Tudor negyedben. Érdeklődni a következő telefonszámokon lehet: 0771-029-423, 0744-500-554 vagy a helyszínen 9-től 21 óráig. (-I)

KIADÓ a Grand Hotel mellett egy garzon igényesnek. Ára: 250 euró/hó. Tel. 0742-679-659. (26496-I)

KIADÓ garzon a Tudor negyedben, 250 euró. Tel. 0742-289-090. (26583-I)

KÜLÖNFÉLÉK

KIÜRESÍTÜNK tömbházlakást, házat, elszállítjuk a bútort, felesleges dolgokat. Tel. 0747-816-052. (26570)

Marosjárai Szilvafőző Fesztivál

Festivalul Magiunului din Iara de Mureș

PROGRAMOK

Programe

- GYEREKFOGLALKOZÁSOK
Activități pentru copii
- GASZTRÓ KERT
Zonă gastro
- SZILVAFŐZŐ BEMUTATÓ ÉS VÁSÁR
Demonstrație și târg de magiun
- PÁLINKA UDVAR
Curtea Țuicii
- KÉZMŰVES VÁSÁR
Târg de producători și artizani
- BICIKLI VERSENY
Concurs biciclete

KONCERTEK

Concerte

SZOMBAT Szeptember 20
20 Septembrie Sâmbătă

PITTYES KETTES ÉS GYUFA

IARMAROCK DP

VASÁRNAP Szeptember 21
21 Septembrie Duminică

PÓRA ZOLI & STONE HILL

ÁBRÁM TIBI

BEKECS TÁNCSZINHÁZ

NAGY ORSOLYA

MELAMOUR

BELÉPÉS INGYENES / INTRARE LIBERĂ

SZERVEZŐK / ORGANIZATORI

FŐTÁMOGATÓ SPONSOR PRINCIPAL

TÁMOGATÓK / SPONSORI

MEDIA TÁMOGATÓK SPONSORI MEDIA

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

B. E. Belle
Balerinák

Karádi Anna
Talizmán

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

Tanuljon angolul és németül a CALEPINUS NOVUSNÁL!

Egyéni és csoportos tanfolyamok középiskolásoknak és felnőtteknek.

Érdeklődni a **0265/248-633**,
0744-381-006-os telefonszámon.

Küldőpapírral ingyenes tüdőgyógyászati vizsgálat és légzőszervi rehabilitáció a Procardia Egészségügyi Központban!

Dr. Friss István tüdőgyógyász szakorvos gondoskodik arról, hogy Ön visszanyerje az egészséges légzés örömét!

Jöjjön el szakvizsgálatra, ahol időben felismerjük és kezeljük problémáit.

Egészséges légzés = teljesebb élet!

Keressen minket Marosvásárhelyen a Mihai Eminescu utca 3. szám alatt, vagy foglaljon időpontot a **0265/210-087**-es telefonszámon.

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

CityTV

MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban

ÜZENET SZERETETTEL

VASÁRNAP 13:30

ÜZENJEN ÖN IS ERDÉLY LEGNÉPSZERŰBB KÍVÁNSÁGMŰSORÁBAN!

RADIO KOKO
ONLINE STREAMING

NE HALLGASS MÁSRÁ!